

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Külföldi petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, május 16.

A parasztkirály.

Arad, május 15.

Achim L. András, a parasztpárt vezére, három golyótól találva egy napi vívódás után meghalt. A halálos sebet két testvér ejtette, akik az apjuk — egy tekintélyben és tiszteletben megöregedett ember — becsületét bosszúzták meg rajta.

Jogát ennek a cselekedetnek bizonyítani nem lehet. Es még csak mentességül se fogadható el, hogy az apán elkövetett sértésért Achim L. András lovagias elégtételt adni nem akart. A legsúlyosabb sértések és a legvakmerőbb rágalomok elkövetőivel szemben is megtorlást ad a törvény. Kissé lassu járásu, igaz, néha szeszélyesen alkalmazkodó, de mégis törvény, a melyhez a leghevesebb indulatok között és a legbántóbb megaláztatás után bizalommal kell lenni. A szenzáció ekő hullámai még ellentmondóan adják a részleteket. Nem tudni, vajjon Achim botútése után, az önvédelem kényszerének hatása alatt történtek-e a lövések. Mindenesetre hiba és bűn volt, hogy a Zsilinszky-fiuk revolverrel keresték föl Achimot; hiba, amelylyel a bíróság előtt számot fognak adni.

Ha azonban azt a sajtáságos, másutt szinte el se képzelhető állapotot nézzük, amelyet Achim Békés-Csabán teremtett, ha visszaemlékezünk a cselekedetekre, a me-

lyekkel magát híressé tette, akkor, ha nem is találjuk meg az indokát a véres tettnek, de azt az impressziót érezzük, hogy Achim, mintha csak kereste volna a sorsot, a mely vasárnap bekövetkezett.

A parasztkirály volt ő, — s a mi gögöt, durvaságot, önteltséget, cézári hajlamot a parasztszerepek magukkal hozhatnak, az benne meg volt. Az urak, a nadrágosok, az intelligens emberek ellen fanatizálta a népet, s ennél rossz-hiszeműbb izgatást bajos elképzelni. A szociáldemokrata a maga, elméletekre és programra építet tanaival izgat a társadalmi rend, a tőkés ellen. De Achim cselekedeteiben nem volt rendszer és tudomány. Az urak gazemberek, körülbelül ez volt az ő programja. Azért, mert ur, mert hivatalban ül, mert nadrágot, sőt bőrkabátot visel. Ezért felelős ő „a szegény nép bajaiért”; ezért van nyomor, inség és drágaság; az urak, csak az urak miatt. A csabai községi közigazgatásban szinte rémuralommá nőtt az ő hatalmaskodása, amely nem tekintett semmi józanságra, semmi komoly érdekre, hanem üt, tipor és káromkodik.

A nép között könnyű ilyennel népszerűsége szert tenni, de az ilyen könnyű népszerűség ép olyan bűnös, mint a könnyű meggazdagodásnak némely módjai. A mandátumhoz jutva, Achim az immunitás védelme alatt még kegyetlenebbül és több neki-

vadulással folytatta ezt az életprogramot. Gyűlési szavalattal és ujságban, a világot megjavító apostól pózban vágott végig az urak és intelligensek becsületén, tisztességén, jó hírén — a parasztság érdekében. Mert Achim mintegy kevélykedett a „bűnös uriosztálylyal” szemben a parasztszerepek névvel.

Aki üt, ritkán számol azzal, hogy visszaütnek. A visszaütés ez esetben jogtalan és a bírói ítéleten kívül is a legsúlyosabb megszólás alá eső módon történt. De aki az indulatokat állandóan maga ellen hívja föl, aki pályáját a mások megbolygatott önértetére építi, annak szinte el kell készülnie arra, hogy a boszu valamely formában rátámad.

A meggyilkolt parasztkirályt mégis a szájalom illeti meg s nem a fejére olvasás. Mi sajnáljuk Achim L. Andrást s mint egy jófejű, értelmes magyar emberért, kár volt, hogy így elpusztult. De a ravatal mellett megszólaló részvét se hallgattathatja el az igazságot, amely Achim merénylőinek bűne mellett meglátja a parasztkirály vétkes, hibás pályáját. Az ő sorsa pedig rá kell, hogy terelje a figyelmet arra a könnyelmű, tartalmatlan és lelkiismeretlen politikára — ha ugyan politika az, — a mely a „parasztot” az „urral” szembe állítja. A parasztszerepek szóval senkit nem szabad lealacsonyítani, de a többi emberek fölébe helyezni se. A parasztszerepek, a miért

Éjszaka.

Irtá: Pogány Béla.

Későn éjszaka, már túl az éjfélén jött Juliska néni, akitől mindnyájan féltünk. Csendben, lopva surrant át a gyermekszobán s csak Jancsinak, aki látásán iszonyuan elkezdett sírni, dugott a paplana alá három darab szentjánoskenyeret. Azután bement a harmadik szobába, ahonnan rémesen, szivszaggatóan hallatszik ki a mamánk sirása. Az ócska ajándék azonban nem tévesztette el hatását: eadarul összeverekedtünk rajta. Ott hemperegtünk a szoba közepén mind az öten, ütve-harapva egymást. A szentjánoskenyér a dulakodásban nyomtalanul eltűnt; Zsiga bácsi, a Juliska néni ura, pedig kijött a zsvajra és megvert bennünket.

Többé piszenni sem mertünk. Bebujtunk a takaró alá s ott tanakodtunk, hová lehetett a Juliska néni szentjánoskenyere. Gyuszi eltűszentette magát, mint aki a nevetését nyomja el és egyszeribe feléje irányult a sanda gyanu: ő kerítette meg. Nekiestünk volna, hogy megmoztozzuk; de nem lehetett, mert a Zsiga bácsi még mindig ott simogatta hosszú, fehér szakállát az éjjeli méces mellett és a gyér világoságnál egy kis könyvben lapozgatott. Közben megnedvesedtek a szemei.

A Bandi elnyekentette magát, amikor Jancsi oldalba taszította a hüvelykujjával:

— Zsiga bácsi sir, — sugta.

Szinte nevetni való kedvük támadt volna a Zsiga bácsi furcsa kesergésén; de ebben a pil-

lanatban kirohant a mamánk, a mi édes jó mamánk, szertezilált hajjal, jajveszékelt szóval s egymásután ölébe kapott, meg letett bennünket. Közben agyoncsókolta az arcunkat és könnyeivel nedvesítette még a párnáinkat is. Mikor Margithoz, a legkisebbhez ért, azt is fölkapta, magához szoritotta és fuldokolva mondta.

— Elviszlek magammal... El... el... drágám... Fölszakította az ajtót és kirohant Margittal a karján. Kint a konyhában hallottuk, a mint elsikoltotta magát Veronka, a kis oselédleány s ijedt futásában ledöntött egy cserép edényt. Zsiga bácsi pedig zsebébe tette a kis jegyzőkönyvet, dörögött magába s utána szolt a mamának:

— Mari te!

Hiába. Lassu, csoszogó léptekkel indult aztán kifelé. A konyha szabálytalan kockakövein meg megakadtak nehézkes csizmái s ilyenkor még inkább szaporázta lépteit. Még Juliska néni lebbent át a szobán öreges futással, azután esönd lett, borzasztó esönd annak is, aki nem tudta, hogy mit jelent.

Az uddvarról csak a Néró rémes vonítása hallatszott be. Majd panaszos, siró jajgatása szelte át a levegőt. Valaki megütötte, hogy hallgasson el. Nagyot vakkantott és eltakarodott.

Mi moccanni sem mertünk. Nem mertük letörölni az arcunkról a mamánk könnyeit. Piszzenés nélkül gubbasztottunk, végre is Gyuszi szolt meg sutlogó hangon:

— Az édes mamánk megörült...

— Mi az Gyuszi? — szepegte a kis Bandi.
 — Senkisé, felelt Erzsike, a Juliska néni sánta leánya jött a belső szobából. Ő sokat szokott velünk játszani, bátran mertünk hozzá szólni. Megint Bandi kezdte:

— Erzsike néni! Miért örült meg az édes mamánk?

— Hallgass, Bandi. Ugyan már, hogy...

Akkor hozták vissza a mamát. Zsiga bácsi vezette. Még mindig könnyezett, de hangtalanul. A fejét lecsüggesztve a földet nézte, és a szétbomlott haját idegesen igazgatta. Átvonszolták a szobákon, be oda, ahonnan az előbb félve, jajgatva menekült. Ott hallottuk, amint lezuhant a földre. A Juliska néni, Zsiga bácsi és az Erzsike segítségére siettek. En kimásztam az ágyból s a nyitva felejtett ajtón kíváncsian kukucskáltam be. A padlón véletlenül találtam egy darab szentjánoskenyeret a Jancsióból. Előbb megörültem neki s diadalmasan akartam visszarohanni az ágyba, de ebben a pillanatban megint hallottam még kinzóbban sírni a mamát:

— Miért tetted... miért tetted?...

— En tudom miért... — rikácsolta Zsiga bácsi izgalomtól zavaros hangon.

— En tudom, — ismételte.

A mamánk mintha észretért volna, kiegyenesedett és parancsolóan nézett az öreg urra, majd meg a dívánra tekintett, ahol az édes apánk aludt, mélyen, iszonyu mélyen, úgy, hogy minderre a szörnyű zajra nem ébredt föl. Kezében azt a kis puskát szorongatta, ame-

paraszt, nem kisebb se rangban, se tisztességben; de az ur se kisebb becsületben, csak azért mert urnak nevezik. A dolgozó emert meg kell becsülni a munka minden fajtájában. Achim ezt nem tette. A mezőn dolgozó ember tetszését és kegyét hajszolva, a városban, hivatalban és az íróasztalnál dolgozó emberek becsületét nem kímélte.

A két Zsilinszky-testvér bűnét a fiui érzés menti, a mely kétszeresen érzi az apa meggyaláztatását. De fegyvert az se ad jogosan senkinek se a kezébe, s a más életéhez semmi se ad jogot.

Könyveket fakasztó a parasztkirály tragédiája. Kár, hogy így bukott el Achim András, holott az lett volna az ő igazi tragédiája, ha az általa föl-tüzelt, megszedített parasztnep — ki-józanodik.

A tisztikar adóssága.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 15.

A képviselőház ma befejezte a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását. Az általános vita berekesztése után Hazai Samu honvédelmi miniszter hosszabb beszédet mondott, de a politikai vonatkozású katonai kérdésekről nem nyilatkozott.

Haller István, a mai ülés első szónoka, számadatokkal igazolta, hogy a hadseregek főtartása Európa államainak évenként mintegy tíz milliárdnyi kárt jelent; ez az összeg sokkal nagyobb, mint bármely háborúnak a költsége, a békét tehát igen nagy áron vásároljuk meg. A költségvetést pártállásánál fogva nem szavazza meg.

Brankovics Tivadar horvát nyelven kezdi, majd magyarul folytatja beszédét; tiltakozik a sajtónak ama vádja ellen, hogy a horvátok mindig új kivánságokkal állnak elő; a horvátok sérelmei és kivánságai mind régi keletűek. A horvát sérelmeket legcélszerűbben a regnikoláris bizottság útján lehetne orvosolni. A költségvetést megszavazza.

Okolicsányi László főként az altiszti kérdéssel foglalkozik; megemlíti, hogy Ausztriá-

ban a továbbszolgáló altiszteknek nemcsak ígérrik a polgári alkalmaztatást, de meg is adják neki; ezért a tovább szolgáló altisztek közül igen sokan osztrák állampolgárokra lesznek, csak hogy kenyérhez jussanak. A költségvetést megszavazza.

Az elnök berekeszti az általános vitát és tíz percre felfüggeszti az ülést. A szünet után

Hazai Samu honvédelmi miniszter szólal föl; nem kíván programbeszédet mondani, mert nagyon sok faktor működik közre azon a téren, amelyen ő működni hivatva van. A katonai szolgálat nagy teher a népre nézve; ő a maga részéről azon van, hogy ez a teher minél inkább megkönnyíttessék; nagy könnyebbség lesz a szolgálati időnek két évre való leszállítása. Kívánatosnak tartja azt is, hogy a fegyvergyakorlatra bevonuló családos emberek az állam részéről szükség esetén nálunk is éppen úgy segítségben részesüljenek, mint Ausztriában. Erre a szükséges fedezetet meg lehet találni a hadmentességi díjnak progresszív alaprú helyezésével. Ahhoz a tervhez, hogy a kitűnő céllövők az egyévi szolgálat kedvezményében részesüljenek, nem járulhat hozzá, mert a katonaságnál nem csupán a céllövés a fontos, hanem a fegyelem is, amit egy év alatt aligha lehetne elérni. Az egyévi önkéntesektől a jövőben is a középiskola elvégzését követelik, de mindazoknak, akik a középiskola hatodik osztályát elvégezték, megengedik, hogy fölvételi vizsga útján az egyévi önkéntesi szolgálatra a jogot megszerezzék. Azt az értelmiségi vizsgát, amelynek útján bárki megszerezhet az egyévi önkéntességi kedvezményt el fogják törölni, mert ezen a téren igen sok visszaélés történt. Részletesen foglalkozik az altiszti kérdéssel, amelyet szerinte úgy lehetne legkönnyebben megoldani, ha hivatásos altiszteket nevelő intézeteket állítanánk. A kiszolgált altisztek dolgát is újra kell rendezni talán úgy, hogy a vasutnál és a postánál alkalmazzák az altiszteket és ne a közigazgatásnál. Megemlékezik még a tisztikar anyagi helyzetéről is, amely igen szomorú. Háromezer hatszáz honvéd és csendőrtisztet szolgált föl, hogy vallja be az adósságait, amire ezernégy-száz tiszt mintegy hét millió korona adósságot jelentett be. A tiszt fizetésnek mintegy huszonöt százalékát az adósságok kamataira fizetik. Ezen a bajon valamiképpen segíteni kellene s mindenesetre föl kellene emelni azt a minimumot, mely a fizetésből le nem foglalható. (Helyeslés.) A honvédelmi költségvetést különben elfogadásra ajánlja. (Eljenzés a jobboldalon.)

Héderváry Károly gróf miniszterelnök Brankovics mai beszédére megjegyzi, hogy a hon-

lyikkal agyonlőtte az Enesseyék kóbor kutyáját, a Blekket, amelyik mindig ami esirkéinket dézsmálta.

A mamánk úgy nézett a Zsiga bácsira, mintha valami feleletet várt volna tőle. Valami különös jelentőséges feleletet. Zsiga bácsi azonban most már hallgatott, mint az előbb Gyuszi, mikor megkaparintotta a Jancsi szentjános kenyérét. A Juliska néni nem bizott azonban a Zsiga bácsiban. Kivonszolta a mi szobánkba, talán félt, fölkelte heveskedésével az apát, aki olyan mélyen aludt.

Kint leckéztetni kezdte. Mi örültünk, hogy az öregot is összeszidja egyszer a Juliska néni, aki nagyon szigorú volt velünk mindig és akit csak a szentjánosért szerettünk, az édes apánk sohasem hozott egy idő óta szentjánost. Nem is igen jött haza. Csak mindig késő éjjel. A mamánk emiatt sokat sirt és panaszkodott, hogy apa nem alussza ki magát. Mi most azt nem értettük, mi baja lehet neki, mikor apa itthon van és olyan jól aluszik?

Juliska néni kérdőre fogta a Zeiga bácsit: — Maga vén bolond, talán még valami számárságot mondna annak a nyomorult aszszonynak? Nem elég baj lesz az őt kölyökkel.

— Hát ha én nem mondom meg, megmondja más... — duzzogott az öreg.

— Aztán honnan tudna maga valamit? berzenkedett tovább Juliska néni.

— Innen...

Egy nagy csattanás, amittől valamennyien megrettentünk. Zsiga bácsi csapta az asztalra a kis jegyzőkönyvet, amit az imént tanul-

mányozott, amit most a bekecse zsebéből szedett elő.

Juliska néni a könyv után kapott:

— Mi ez?

— Ott volt a diván előtt, kihullott a zsebéből...

Tehát a papánk a könyv és a Zsiga bácsi valami csunyat talált benne.

— Lopott, sikkasztott, — mondta Zsiga bácsi. — Szeretője volt. A kasziros frajla a Sturmál. Hát azért járt az mindig új kalapban. Meg az aranyláncokkal a nyakában. Ez a gazember lopta neki a gróf pénzét.

A mamánk jött az Erzsike karján. Nem is látta Zsiga bácsit és a Juliska nénit, akik most azon dulakodtak, melyik dugja zsebre a papánk jegyzőkönyvét. A mama nem is törődött velük. Hozzánk jött, nem sirt. Mosolygott ránk és megis csókolt.

A pösze Bandika kérdezte tőle:

— Édes mama, igaz, hogy apa soha többet nem hoz nekünk szentjánost? Apát becsukják, mert lopott és mert minket nem szeret?

A mamánkról azt hittük, hogy most sirni fog, mert az ostoba Bandi hazugságokat és rosszat mondott a papáról. A mama azonban csak a Zsiga bácsira nézett csunyan, de annak sem szólt, Bandit, akinek a szája eljárt, megcsókolta és csak azt mondta:

— Ezentul édes mamától kell szentjánost kérni...

... És mama jó, mama fog adni sok szentjánost.

védtség mai elnevezése a törvénynek megfelelő és így ez a kérdés revizióra nem szorul.

Ezután a Ház a honvédelmi költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazta. A honvédelmi miniszter statisztikai évi jelentéseit tudomásul vették.

Következett

a kereskedelmi tárca költségvetése.

Heltai Ferenc előadó első sorban Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter haláláról emlékezett meg és az internumra való tekintettel kérte a Házat, hogy ne bocsátkozzék hosszú vitába. A költségvetést különben elfogadásra ajánlotta az előadó, akinek beszédével véget ért az ülés.

Csónakszerencsétlenség négy halottal.

(Főtárgyalás az aradi törvényszéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

A múlt év szeptember 12-én rémes szerencsétlenség történt a Maroson, az aradi-zsigmondházi átkelőnél. Egy utasokkal megrakott csónak igyekezett tizenegy óra tájban Ujaradra. Tizenhatan ültek benne és Nikin János kisegitő révész hajtotta. Alig voltak még pár lépésre a parttól, amikor szél támadt. A szél oldalba fogta a csónakot és a víz sebes sodrával egyesülve kitérítette utjából és Berkes Rezsőmalomtulajdonos hármas számú malma felé hajtotta. Nikin kétségbeesetten erőlködött, hogy a csónakot vissza térítse, de ez nem sikerült. A ladik mind jobban közeledett a malom zakatoló lapátjához. A csónakban pánik támadt s mindenki elveszítette a nyugalmát és a hullámok nekivitték a ladikot a malomnak. Egy perc alatt az összes utasok a vízben voltak és négy nem is került elő többé, a folyóból. Nagel György, Sorgye Anna, Hébel Róza és egy román suhanc fulladtak a vízbe, a többieket sikerült kimenteni.

Az ügyészség a szerencsétlenségből kifolyólag Herold Antal az átkelési jog bérlője és Nikin János ellen négyrendbeli gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén emelt vádat azért, mert a főkapitányi szabályrendelet Herold nem tartotta be, amely szabályrendeletet pedig előírja hogy az átkeléseknél legalább két révésznek kell a csónakot vezetni; kiderült, hogy a révészek nem voltak helyükön, hanem Herold részére cserepet szállítottak.

Az ügyészség vádja alapján a törvényszék vádtanácsa Heroldot és Nikint vád alá is helyezte gondatlanságból eredő emberölés miatt.

Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás. Herold azzal védekezett, hogy ő szigorúan ügyelt a szabályrendelet betartására és mindenkor megparancsolta embereinek, hogy legalább kettő üljön egy csónakban. Arról nem tehet, hogy a révészek ezt a rendelkezést megszegtek. A kihallgatott tanúk Heroldnak ezt az állítását be is igazolták. Nikin azt hozta fel védelmére, hogy a víz oly sekély volt, hogy majd mindenütt elérték a folyó fenekét és így a veszély kizártnak látszott.

Fikker Károly ügyész kérte mindkét vádlott szigorú megbüntetését, mert bűnös könnyelműség esete forog fenn, a törvényszék azonban Krenner Zoltán dr. hatásos védőbeszéde után Herold Antalt felmentette, Nikint pedig, aki védő nélkül jelent meg a tárgyaláson, három hónapi fogházra ítélte. Herold és Nikin az ítéletben megnyugodtak, az ügyész azonban felebezést jelentett be.

Véres leszámolás.

— Gyilkos és öngyilkos aradi iparos. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Ma délelőtt féltizenkettőkor Stégelitz Ferenc harminckét éves asztalossegéd revolverrel rálőtt Török Imre kalauz nejére, akit jobb füle mögött megsebesített, majd maga ellen fordította a fegyvert és két golyót röpített a fejébe. Mindkettőjüket súlyos sérüléssel a kórházba szállították. A férfi eszméletét még nem nyerte vissza, az asszony sérülése súlyos de nem veszélyes, Scepkovszky Teofil rendőrhadnagy kihallgatta. A nyílt utca során játszódtott le a véres jelenet. A sebesültek között hónapok óta tartó intim viszonyt szakította szét az a tragikus megoldás, mely lehet, hogy a merénylet elkövetőjének életébe kerül. Állapota válságos és még ez ideig nem sikerült a golyókat fejéből eltávolítani.

Stégelitz, aki nős ember és a Sarló utca 30. számú házban lakott, a múlt év október hónapja óta, teljesen elhanyagolta fiatal feleségét és Török Imre vasuti kalauz neje után vette magát. A férj igen gyakran van távol és az asztalos úgy mutatta, hogy nincs ellenére a csinos asszony udvarlása. A viszony mindjobban intimebbé vált úgy, hogy a Török Ignác utca 4. szám alatt lévő házban nemsokára sugdosni kezdtek éjjeli látogatásokról. Ezt csakhamar megtudta Stégelitznek ugyancsak a Török Ignác-utcában lakó anyósa is, aki felelősségre vonta a vejét, a ki nem is tagadta, hogy Török nével viszonya van. A beismerésnek az lett a következménye, hogy Stégelitz felesége elhagyta a családi tüzhelyt és haza költözött anyjához.

A rendkívül intelligens munkás ember, aki a munkásmozgalmakban is igen tevékeny részt vett, roppant szégyelte, hogy a felesége válni akar és ezért elhatározta, hogy szakít Török nével és helyre állítja a családi békét. A határozatot tett követte és a házaspár ismét együtt élt.

Azonban Török né nem engedte az egyszer bálójába került férfit. Ostromolta és könyörgött neki, hogy térjen vissza hozzá. Stégelitz megmaradt komolyan szándéka mellett és tudtára adta a nőnek, hogy feleségét, akit a történetek ellenére is szeretett, többé nem csalja meg.

Néhány héttel ezelőtt, egy este véletlenül találkozott Török nével az utcán és ez megállította. Sokáig elbeszélgettek, az asszony ígéretet tett, hogy elválnak az urától és hozzá megy feleségül, szóval a leghatározottabb formában követelte, hogy a férfi ujjítsa fel a viszonyt. Ennek a beszélgetésnek tanúi voltak, akik Stégelitz feleségének mindent elmondottak, csak azt hallgatták el, hogy a férje kereken elutasított magától minden csábítást és álhatatos maradt. Ez féltékeny tette Stégelitznéét és arra ösztönözte, hogy ő számoljon le az ura csábítóival. Ismerte személyesen Török néet és elhatározta, hogy bárhol találkozik vele, botrányt csap és nyilvánosan megszégyeníti. Ezt megmondta az urának is, aki azonban lebeszélte erről és megígérte, hogy majd ő alaposan végét veti a dolognak.

Bántotta nagyon a felesége féltékenysége, de meg a munkás társadalomban elfoglalt pozíciójánál fogva kerülni akarta a nyilvános botrányt és a következményektől való félelem buskomorrá tették. Valósággal szökött hazulról. A vaggongyárban, majd az Acsev. műhelyében dolgozott, rendkívül tisztességes, józan munkásnak ismerték és az utóbbi napokban annál inkább feltűnt, hogy nem jár be rendszeren, elhanyagolja a dolgát, szótlán és kedvetlen.

Vasárnap éjjel is a házon kívül töltötte az időt és az utcákon kóborgott. Reggel négy órakor tért haza. A felesége már ébren volt. — Feküdjél le — mondotta neki az asszony, látva, hogy férje valósággal magából kikelve jött meg.

— Nem fekszem, — válaszolta ez. De az unszólásra mégis elkezdett vetkőzni. Mikor letette a kabátját, valami megzörrent abban. Az asszony kereste ennek okát és hat revolver golyót talált a zsebben.

— Miért tartogatsz magadnál töltényeket? — kérdezte ijedve az asszony.

— Mert el akarom pusztítani a kutyát, úgy látom, hogy beteg.

Az asszony nem szólt erre semmit, de eltökte, hogy felkeresi Török néet és figyelmezteti férje szándékára. Meg volt győződve arról, hogy az ura azért vásárolt golyókat, mert vérontásra készül.

Mikor Stégelitz felkelt, magára vette ünneplő fekete ruháját és azzal ment el hazulról, hogy munkát keres, mert az Acsev. műhelyéből kilépett. Alig távozott hazulról, a felesége is felöltözött és nyomban Török néhez indult. Ezt a háza udvarán találta és köszöntés után beszédbe akart elegyedni vele. Török né azonban durván rászólt, majd pedig szidalmazta. Stégelitzné távozott az udvarról, az utcára ment, de nyomában volt ellenfele is. Az utcán a szóváltásból verekedés keletkezett. Ökökre mentek az asszonyok, a földre dobták egymást és ott agyba-főbe verte Stégelitzné Török néet.

A verekedés közben éppen akkor érkezett meg Stégelitz, mikor a szomszédházban lakó Bogsán István építész éppen szétválasztotta a verekedő asszonyokat. Látva, hogy mi történt, egy pillanatig némán szemlélte még a perlekedőket, majd zsebéből revolvert rántott elő és Török né felé lött. A golyó az asszony jobb füle mellett a fejbőr alá hatolt. Mielőtt még megakadályozhatták volna, magára fogta a fegyvert és két lövést irányzott fejének. Eszméletlenül terült el a földön. A megjelent hatósági képviselők intézkedésére a sebesülteket a kórházba szállították.

TANÜGY.

(—) Tanítók jutalmazása. Élénk érdeklődés mellett tartott vasárnap választmányi ülést az „Aradi Iskola-egyesület.” Lőcs Rezső nyitotta meg az ülést. Szundy Károly állott fel azután és néhány lelkes, őszinte szóval méltatta Lőcs érdemeit. Kéri, hogy a jövőben is működjenek ezután az egyesület érdekében. Záray Jenő titkár részletesen beszámolt ezután az egyesület működéséről. A gyűlés legkiemelkedőbb mozzanata következett ezután. Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő aradmegyei tanítókat terjesztett az iskolaegyesület elé, akik nagy érdemeket szereztek maguknak Aradmegye nemzetmegalkotó vidékein a magyar nyelv terjesztése körül. A megjutalmazásra előterjesztették: Berde Vilmos repszegi, Patkó Imre talpai és László Gyula feltóti tanítók. Lőcs Rezső üdvözölte az ülésen megjelent három tanítót és további hazafias szellemű működésre buzdította őket. Egyszersmind átadott Berde Vilmosnak 100 korona jutalmat és Patkó meg László tanítóknak egy-egy diszoklevelet. A megjutalmazottak nevében Berde meghatottan válaszolt. A pénztárnok számolt be ezután még az egyesület pénzügyi helyzetéről. A titkár a perselygyűjtés eredményéről szolt még ezután, amely címen 246 korona gyűlt össze az elmúlt évben. Virágh Lajos méltatta végül Lőcs Rezső érdemeit, aki néhány közvetlen szóval mondott köszönetet az elismerés meleg szavaiért. Az iskolaegyesület ez évi közgyűlését még ennek a hó vége felé tartja. A közgyűlésen jelen lesz Rákosi Jenő, az országos iskolaegyesület elnöke is.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Téli színházban:

Kedd: Cigánybáró, operett. Tibor Lóri vendégjátéka. (C. bérlet.)

Szerda: Cigány szerelem, operett. Mihályi Ernő vendégfellepte. A karszemélyzet vendégjátéka. (A téli színházban.)

A szinkörben:

Szerda: Mozgófénykép-előadás és nagy attrakció a Nyári szinkörben. Kezdete este fél kilenc órakor.

Csütörtök: Mozgófénykép-előadás és nagy attrakció. (Uj műsor.) Kezdete este fél kilenc órakor.

Péntek: Mozgófénykép-előadás és nagy attrakció. (Uj műsor.) Kezdete este fél kilenc órakor.

Szombat: Mozgófénykép-előadás és nagy attrakció. (Uj műsor.) Kezdete este fél kilenc órakor.

* A bőregér. A kaldokló szezon még mindig tartogat meglepetéseket. Ma este is élvezetes vendégszereplésben volt része a közönségnek, megismerkedvén Tibor Lóri énekesnővel, a Kolozsvári Nemzeti Színház volt primadonnájával. Valóságos meglepetést keltett a vendégművész údecsengésű koloratur hangjával és kitűnő iskolájával. Rozalinda dalait — és nem a szobaleányt, mint ahogy a színlap jelezte — befejezett énekművészettel, nagy rutinnal, a legteljesebb siker mellett énekelte. Játékában is ügyes. A közönség nagy tetszéssel fogadta a vendéget és nyílt színen is zajosan megtapsolta. A többi szereplő a régi volt. H. G.

* A Kölcsey-egyesület választmánya szerdán délután 6 órakor a városháza tanácstermében gyűlésezik. Az elnökség ez uton hívja meg a választmányi tagokat.

* Matiné. Vasárnap délelőtt az Iskolaegyesület a nyári színházban finn matiné rendezett. A matinéen előkelő közönség jelent meg, akik lelkes tapsokkal honorálták az előadó művészeket, Gyurkovics András zenekara gyönyörű dalokat játszott. Várnai Jenő a finn nép költészetét adta elő nagy tetszés mellett. A tanítóképző ifjusága énekel. Majd egy zongora négykezést adtak elő, amely után Wlassák Vilma operaénekesnő finn-dalokat énekel. Nagy érdeklődést keltett Ispanovics Sándor felolvasása Finnországról, amelyek keretében sok vetítőképet mutattak be.

* Turf és kártya. A Vidám Könyvtár-ból, amelyet Tábori Kornél szerkeszt a legkiválóbb magyar humoristák közreműködésével, most két új füzet jelent meg Turfhumor és Kártyahumor címmel. Teli van ez a két újdonság is diszkrétül fölényes humorral, friss ötletekkel, irodalmi nivóju vidámságokkal. Nagy Endre, Pásztor Árpád, Szomaházy István, Tábori Kornél és más ismert nevű írók kitűnő esetei derítik föl az olvasó kedvét sziporkázó poénekkal. A népszerű Vidám Könyvtár X. és XI-ik füzeté is rendkívül olcsó, ötven fillérjével kapható a jobb könyvesboltokban, tarfikokban és az összes nagy vasuti állomásokon is. Előfietni a József-utca 16—8. szám alatt levő kiadóhivatalban lehet.

* Kozákyakorlatok. A világ legjobb, legvakmerőbb lovasainak bravurjait mutatja be eredeti mozgófényképben az Uránia színház. Visszafojtott lélekzettel nézzük ezeket a szépséges lovas mutatványokat. A kozákok előbb rendes zárt sorokban lovagolnak el előttünk, aztán következnek hátborzongató gyakorlataik. Száguldó lovaikról le és felugrának, majd állva vágatnak a lovon, a legörületesebb iramban, a kantárt eleresztve lövöldöznek, kettesével, hármával robognak egy paripán. A leggyorsabb iramban hirtelen megállnak és ló, lovasul együtt elvágódik, hogy kikerülje a puska golyók halálos lövését. A nagyszerű képre felhívjuk a hadsereg figyelmét. 175

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Achim András agyonlőtték.

(A megölt parasztképviselő.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Békéscsaba, máj. 15.

A tulajdon pátriájában, Békéscsabán, ahol ezernyi hivatást szerzett magának féktelen demagógiával, merénylet áldozata lett tegnap Achim L. András országgyűlési parasztpárti képviselő. Egy fiatal mérnök, Zsilinszky Gábor a merénylő, aki két revolverlövéllyel vett elégtételt magának atyjának megrágalmazásáért. Achimot nem ölték meg rögtön a golyók. Az orvosok azonban nem tudtak rajta segíteni s Achim ma délután egy órakor meghalt. Hívei, a tót parasztlak, elég nyugodtan viselkednek s részükre mindeddig nem történt semmiféle támadás. A véres eseményről békéscsabai tudósítónk a következőket jelenti:

A tragédia okai és előzményei.

— Achim cikke, Zsilinszky válasza. —

A gyilkosság előzményei a békéscsabai politikai háborúskodásra vezethetők vissza. Békéscsabán Achim első képviselősége óta nyílt harc folyik a parasztpárt és az u. n. uripárt között. Achim, szenvedélyes ember lévén, hol a városi közgyűlésen, hol pedig nyílt utcán került összetűzésbe ellenfeleivel és többször a tettegességig is elmentek a pártoskodó felek.

Békéscsaba rendezett tanácsú várossá való átalakítása előtt, a mely most küszöbön áll, ismét élénkebben dult a pártharc a két párt vezetői között.

Legutóbb Békéscsabán járt a budapesti „Friss Ujság” tudósítója, a ki hosszú cikksorozatban ismertette a csabai viszonyokat; miután információit pusztán az uripárt tagjaitól szerezte be, érthető, hogy az éle Achim és pártja ellen irányult. Ez informátorok között volt Zsilinszky Endre dr. is, Zsilinszky Mihály nyug. államtitkár öccse, a ki azt mondta a riportertől, hogy Achim, bár elismeri agitációs képességét, azt, sajnos, nem jól használja fel, mert sem tudása, sem műveltsége nincs. Emellett tett még a parasztpárttól is, mely, szerinte, nem is létezik.

Zsilinszky Endrének nyilatkozatára Achim a Békéscsabán megjelenő „Békéscsabai Friss Ujság”-ban nemcsak Zsilinszkyról, hanem a lapinformátorokról általában egy cikksorozatot indított „Békéscsabai fotográfiák” címmel s a sorban elsőnek Zsilinszky Endre dr.-t vette elő, a kiről a szombat este megjelent vasárnapi számban a következőket írta:

I. Fotográfia:

Zsilinszky Endre dr.

Ha valaha a képmutatásnak, a farizeuskodásnak és a kétszínűségnek, ennek a három legcsúnyább emberi jellemvonásnak, valami bohém szobrász egy személyben megtestesítve, szobrot akar alkotni, kerek e világon méltóbb modellt Zsilinszky Endre dr.-nál nem talál. Nem nagy ideje annak, hogy ez az áldemokrata doktor egy nagyobb bankett alkalmával meghívta velem magát házába, asztalomhoz. Itta boromat, ette az ételtemet, amit különben nem sajnállok tőle, sőt most is kellemes egészségére kívánom. Velem kocintott és az egész vendégsereg füle hallatára a következő tószót mondotta:

„Tisztelt elvtársak! Emelem poharamat a mi vezérünk egészségére. Engedjék meg, tisztelt elvtársak, hogy én, aki intellektuál osztályhoz tartozom, de szintén, mint önök itt nagyobb részt, a földművesosztályból származom, hogy véleményemnek egy pár szóval kifejezést adhassak.

Örömmel jöttem ide Achim L. András vezérünk és táborkarának, a parasztpárt vezetésének a körébe.

Igen tisztelt uraim, a parasztpárt közé jöttem és büszke vagyok rá, legyenek önök is büszkék a nevükre és pártjukra, a magyarországi parasztpártra.

Legyenek büszkék a parasztpárt névre, mert a parasztság a föld, azé a haza, legyenek és legyünk büszkék a mi vezérünkre, Achim L. Andrásra, a ki egyszerű paraszti sorból emelkedett arra a magas állásra, amelyen őt lelkes örömmel kell hogy üdvözölje Magyarország minden paraszta és polgára egyaránt. Emeljük, tisztelt elvtársak, poharunkat vezérünknek, Achim L. Andrásnak az egészségére, hogy még soká, nagyon soká, amíg csak ki nem küzdi, hangos szóval követelhesse Magyarország feudális papjaitól és főuraitól, hogy a föld azé legyen, aki műveli és nem azé, aki elherdálja. Uraim, még egyszer éljen a szekularizáció, éljen a földosztás, éljen Achim L. András.”

Zsilinszky Endre dr. tagadja lepéztelt riportjában, hogy parasztpárt létezik, azt állítja, hogy Achim L. András elvi küzdelemre nem képes, mert arra bennem sem tudás, sem képesség, sem kitartás nincsen.

Kérdem én, kellő tisztelettel Zsilinszky Endrét, részeg volt-e ő, vagy hazudott, vagy képmutató azon a bizonyos banketten az én házámban, amelyen a végtelenségig éltette, biztatta, felkösztöztette azt a pártot és vezért, akiknek létezését a pesti Friss Ujság által a lepéztelt és őt szemtelen módon dicséret riportjában lehazudja.

Förtelmesen hazudik Zsilinszky Endre dr., a hol azt állítja a parasztpárttól, hogy az a terroristák eszközével, a megfélemlítéssel, ablakbeveréssel, gyujtogatással és verekedésekkel dolgozik és tartja fel az uralmat. Történet ugyan Zsilinszky Endre dr. uralmát, de ugye lehet, megérdemelt dolgok a kelleténél, mert például a választások alatt Békéscsabán, a nyílt utcán, városháza előtt, a piac közepén fényes nappal köpték arcon Zsilinszky Endre dr. urat, ez a valaki azonban véletlenül nem volt parasztpárti tag, hanem Ruzicska Andor dr. királyi főmérnök ur, sőt horribille dictu, a parasztpárt volt az, a mely testével fedte az intelligencia megbüntetésére elől Zsilinszky Endre dr. urnak zalánfutását.

Tudomásunk van arról is, hogy Such Dezső ur, biharmegyei nagybirtokos, már egy párszor testileg megfenyítette a bizonyosan rakoncátlankodni akaró doktor uracsát.

Azonban ez magánügy, csupán azért hivatkozom rá, hogy ez az elbánás sem érte bizonyosan méltán Zsilinszky urat a parasztpárt részéről, mert kijelenthetem itt e helyen, hogy Such Dezső ur sohasem tartozott a parasztpárt kötelékébe.

A legmesszebbmenő komolytalanságig neveltséges Zsilinszky Endrének hő epekedése az általános, egyenlő, titkos választójog után, soha nem akarta, nem akarhatja ez a reakciós alak azt a választójogot komolyan, a melyet Csabán az evangélikus hívektől, az ő reakciós pajtásával, Szeberényi Zsiga Lajossal éppen ő vett el több mint 6000 evangélikus szavazótól Békéscsabán azáltal, hogy éppen a szavazati jog gyakorlatának a megakadályozására oly gyalázatos szabályrendeletet készített a presbiter-választások szabad cselekvésének meggátolása céljából, hogy a választás napján, dacára annak, hogy Csabán több mint 6000 ev. választó van, és mind le akart szavazni, mégis alig szavazott le 500 ember, tehát alig nyolc százaléka a választóknak, bár tíz helyen és estig tartott a szavazás, mert olyan kautélák voltak köztve, oly sok irás adva a szavazás megfévesztéséhez, hogy azt egy egyszerű földműves ember semmiképp sem tudhatta megcsinálni s szavazatát nem bírta érvényre juttatni és így lett Zsilinszky ur a választói jog titkos híve által a csabai nép szavazati jogától megfosztva.

Zsilinszky ur ebben a tekintetben már több olyan baklövést csinált, amit később igen-igen megbánt. Nevezetesen határozott tudomásunk van arról, hogy a doktor ur a közelmúltban nagyon aspirált Békésvármegye főispáni székére, szaladgált is odafent Pesten eleget a csiklandós kis ülőhely érdekében, azonban odafent, úgy látszik, evidenciában tarthatták (Tiszáék), vagy lehet, hogy mások Zsilinszky Endre ur vi-

selt dolgait, mert orrára koppantottak a főispáni szék erős aspirálásának és azzal küldték a Marciházi patakok közé vissza ő doktorságát, hogy ezt a helyet komoly férfival és nem minden párttal és jelszóval kacérkodó bábbal fogják betölteni.

Ma csak ennyit önről, kedves doktor ur, legyen azonban nyugodt, mihelyt az adatok és tények sajtó alá rendezve lesznek, ki fogom teríteni nagyságod összes fehéreneműt a napra, hogy lássuk hát, hol a folt, kinek több a szennyese, itéljen az igazságos közvélemény kettőnk fölött, hogy melyikünk nagyobb bűnös és kinek lett volna jobb, szép csendesen meglapulnia és hallgatnia.

Különbben maradok nagyságodnak, mint volt képviselőjelöltnek kollégialis tisztelettel igaz ellenfele Achim András országgyűlési képviselő.

Achim e fotográfiás cikkére Zsilinszky Endre még a vasárnap reggel megjelenő csabai lapokban a következő nyilatkozatot adta közre

Nyilatkozat.

Achim gyanusít és rágalmaz.

A múlt hó végén megjelent nálam Gergely Győző budapesti hírlapíró ur, bemutatva magát, mint a budapesti Friss Ujság helyettes szerkesztője, előadta, hogy ő lapja kiküldetésében jött Békéscsabára, hogy itt közvetlen tájékoztatást szerezzen magának a mi áldatlan állapotainkról s arra kért, adjam elő nézetemet, hogyan alakulhattak a viszonyok nálunk úgy, ahogy vannak? En meglepetve a kérdés által, először vonakodtam nyilatkozni, később azután egyetmást elmondtam a legjobb tudásom és lekiismeretem szerint s azt a hírlapíró ur elég hűséggel reprodukálta. Tárgyilag igyekeztem lenni, tartózkodtam bántó kifejezésektől; valótlanságot nem mondtam; sértő szót egyáltalán nem használtam. Igaz, hogy nem is dicsértem senkit, de Achim L. András ur agitatorius tehetségét elismertem, sőt kifejezést adtam annak a nézetemnek is, hogy a „parasztság” érdekeinek védelmében hivatást teljesíthetett volna, ha arra adja magát s ha tanít és a nép helyzetének javításán dolgozik.

Hogy jobban nem dicsértem, kirohanást intéz ellenem a Békésmegyei Friss Ujság legutóbbi számában, ahol engem, ismerve a mi társadalmunk szerencsétlen széthuzását és számítva a dicső koalíció idejében, a demagógok eme arany korszakában felburjánzott és virágzott gyűlölködésre és a gyanúsítások iránt fogékony hiszekeységre, engem „leleplez.” Elmondja azt a szörnyűséget, hogy én nála voltam egy ebéden és őt felkösztöztetem és éltetem a földosztást! Sőt a nagyobb hitelesség okáért „szórol-szóra” leközi az ő dicsőítésére tartott panegyricont.

Olvasói bizonyára azt hiszik, hogy valamely analfabéta lelkes hívet megszállta a „szentlélek” és lestenografálta „beszédemet” vagy pedig kicsente a zsebemből az irást, amit otthon gondosan megszerkesztettem és annak rendje módja szerint megtanultam és elszavaltam. A tény azonban az, hogy én ezt a beszédet elfeledtem megírni és elmondani. Mert én soha életemben Achim L. András házában nem voltam, azt az egy esetet kivéve, amikor Pető Sándor dr. képviselő ur, akinek a megválasztásában nekem is volt annyi részem, hogy rászavaztam, első beszámolója alkalmából Csabára jött; akkor ugyanis Achim L. András Pető Sándor dr. tiszteletére adott ebédre Pető dr. és Lengyel Zoltán dr. képviselők jelenlétében engem is ünnepélyesen meghítt.

Ő persze ennek az esetnek hamis előadásával arra számít, hogy sikerül azt a gyűlöletet, amelyet annak idején épen ama képviselőválasztás miatt politikai és személyes ellenségeim zudítottak a fejemre, újra felkölteni ellenem, mert jól tudja, hogy az a gyűlölet épen azért támadt, mert azt hitték, hogy én Achim L. András szekerét tolom. De még talán ezek sem hiszik el azt az izléstelenséget felőlem, hogy én Pető Sándor tiszteletére egybehívott vendégségben az ünnepelt helyett — Achim L. Andrásat köszöntöm fel. Ez lehetett előtte kívánatos, — de meg nem történt és így az egész erre vonatkozó közlemény szemenszedett, vakmerő koholmány.

Én tetteimért mindig elszoktam vállalni a felelősséget; szembeszálltam az ellenem mesterségesen szított ellenszöveggel, gyűlölettel, üldözéssel, mert erőt adott a meggyőződésemszintet és igazságom tudata. Elveimet nem szoktam véka alá rejteni, de Achim pártjához soha nem tartoztam, amint azt annakidején a lapokban is kijelentettem; de kijelentettem a választásokon a nép előtt is. De Achim elveit sem vallom sohasem, tehát a földosztást sem éltehettem!

Ennyit magamról — egyelőre!

De az én nevem címe alatt irt cikkben Zsilinszky Mihályt is a leggaládabb módon meggyanúsítja, amikor burkoltan ugyan, de világos célzattal elég vakmerő újra azt a gyanút vetni a nép közé, hogy a bukott Népbank pénze nála van. Köszönet érte Achim L. Andrásnak. Legalább módot ad nekünk, hogy azért a pamflettért is, amelyet Zsilinszky Mihályval szemben való megválasztásakor tót nyelven százával és ezrivel szórt a nép közé s amelyben meg is nevezte Zsilinszky Mihályt, azt a magasállású politikust, aki a nép elrablott pénzét elvitte, felelősségre vonjuk a sajtóbíró előtt. Akkor azt hittük, hogy a választási láz meggondolatlan szülötte, most azonban látjuk, hogy tudatos rágalom.

Eppen olyan tudatos rágalom mindaz, a mivel még ezutánra fenyegetődik Achim főleg ellenem. És én bármennyire utálok a piszkos polémiákat, ezuttal örülök, hogy Achim vakmerő közleményei, melyeknek megfélemlítő célzatát mindenki láthatja, alkalmat adnak nekem sok olyan piszkos, gyalázó rágalmakat megcáfolni, amelyeket ő eddig csak titokban terjesztett az ilyesmire iránt fogékony és hiszékeny nép között, de éppen azért felelősségre vonható nem volt. *Zsilinszky Endre dr.*

A gyilkosság.

— A fiuk boszút állanak az apjukért. —

Ezek voltak közvetlen okai a vasárnap véres eseménynek. *Zsilinszky Endre dr.* két fia meg akarta boszulni amiért apjuk egykori barátja, Achim L. András ilyen kiméletlen hangon irt becstelben álló családjukról.

Vasárnap délelőtt egynegyed kilenc órakor történt Achim L. András Mészáros-utcai házában a gyilkosság, amelyre nincs példa Magyarországon. Csak a forróvérű olaszok hazájában hallottunk ehhez hasonlót. A vérengzésnek *nincsenek szemtanúi*. Mind a két fél ellentétesen mondja el a tényállást. A legmegbízhatóbb az a hivatalos jelentés, amelyet *Fejős Lajos* csendőrőrmester, a békéscsabai csendőrség vezetője küldött a gyulai ügyészségre. Ez a hivatalos, a helyszínen legelőször felvett tényállás szórul-szóra így hangzik:

Achim L. András országgyűlési képviselő szombat este a 9 óra harminc perces vonattal érkezett Budapestről Békéscsabára, egyenesen Mészáros-utcai lakására hajtatott a pályaudvarról. A házában sógorát, *Ladányi Istvánt* találta. Azt mondta neki:

— *Nagyon kimerült és fáradt vagyok István. Eridj haza, aludni akarok, ne is háborgassatok reggelig.*

Rögtön lepihent. Reggel nyolc órakor még mélyen aludt. Csak női cselédje és egy öreg, béna szolgálja, *Viczián Mihály* volt a háznál. Néhány perccel nyolc után bekopogtatott két fiatal ember. Ezek a tettesek, névszerint:

Ifjabb Zsilinszky Endre dr.

békéscsabai illetőségű, bejelentett lakásu *huszonégyéves* ügyvédjelölt és

Zsilinszky Gábor

ugyanacsak csabai illetőségű és lakásu *huszonkétéves* vegyész mérnök-jelölt. Nevezettek, azért mentek Achim Andrásához, hogy a *Békésmegyei Friss Ujság* hivatalosan iktatott és csatolt számaiban apjuk, *Zsilinszky Endre dr.*, most földbirtekos elleni támadásokat megcáfoltassák. *Viczián* szolgát kérték, hogy jelentse be

őket. A szolga ezzel az üzenettel tért vissza az ifjakhoz:

— A nagyságos ur azt üzeni, hogy rögtön felöltözködj, várjanak egy kis félóraig az előszobában.

A két *Zsilinszky* egy negyedóraig várakozhatott, amikor türelmetlenek lettek és engedelem nélkül benyitottak Achim hálószobájába. A képviselő már majdnem teljesen felöltözve ült az ágyon, éppen a csizmáját huzta fel. Az idősebb fiu kezdte:

— *Azért jöttünk, hogy szüntesse be a támadásokat édesapánk ellen. De haladéktalanul! És rektifikálja az eddigi cikkeket!*

Ugyálszik, kemény hangon mondta ezt *Zsilinszky Endre*, mert Achim felfortyant.

— *Mars ki, ilyen taknyos kölykekkel nem is tárgyalok!*

A fiatalabb *Zsilinszky*, a *Gábor*, erre előkapott egy vasbotot, amelyet hátul a szék mögött szorongatott és Achim felé sujtott. Az ütés a képviselő homlokát találta. Achim, aki nagyerejű ember, felordított dühében és megfordult, hogy botot keressen. E pillanatban, éppen lehajolt, nem tudni azért, hogy botért nyuljon, vagy talán, hogy védekezzen. *Zsilinszky Gábor* előrántotta revolverét és hátulról háromszor Achimra lőtt. Az első golyó célt tévesztett és a ruhaszekrénybe furódott, a második golyó a ballábon érte és átfurta a jobb alsó lábrészét is, a harmadik golyó a már megrogyó embert a két farcsont között találta, két helyen feltépte a beleket, szétrombolta a hólyagot és az ülő gumóban akadt meg, közben a gyomorizom falát is megsértve.

Achim felegyenesedett és mintegy ügvet sem vetve halálos sebesülésére, kiment a hálószobából, egész a tornácig, ott a karfába kapaszkodva, elfuló hangon kiáltotta:

— *Tűzoltó! Tűzoltó!*

A szomszédját hívják ugyanis *Tűzoltónak*. Aztán, amikor embereket látott közeledni:

— *Siessetek a csendőrségre, mert engem meglöttek!*

Amikor én a szobába értem, pont tizenegy óra volt. Achim az ágyban feküdt, a vért éppen mosogató ronggyal törülgették a női cseléddek. Bűnjelként lefoglaltam egy szalmakalapot, amely *Zsilinszky Gábor* tulajdona, egy görcsös meggyafatot, a közepén ütés folytán felhasadva, egy *kutyakorbácsot*, *browning-revolvert* és két robbanó golyót. Rögtön jelentést tettem az esetről *Liszy Viktor* gyulai főügyész helyettes urnál. A két *Zsilinszky*, a vérengzés beigazolt tettesei, *Szeiler Viktor* főszolgabíró urnál jelentkeztek, aki az eset súlyosságára való tekintettel *Jankovics Miklós* járásbíró urhoz utasította őket. A járásbíró vezetője azt mondta nekik, hogy a féltizkor induló motoroson menjenek Gyulára vallomást tenni. Én tizenkét órakor kihallgattam őket. Azzal jöttek vissza, hogy jegyzőkönyvbe mondták az ügyet, de mert állandó lakásuk van és szökni nem akarnak, nem tartóztatták le őket. Kikallgatásukról szól a fenti jegyzőkönyv.

Ez Achim András halálának hiteles története. Ebben az irányban indul meg a vizsgálát is.

Az öreg szolga.

Viczián Mihály, Achim régi szolgálja, így adta elő a gyilkosságot:

— Kora reggel, úgy nyolc óra tájban két ur állított be hozzánk. A *Zsilinszky* urak. Megkérdezték tőlem, itthon van-e a képviselő ur. Igenlő válaszom után, még mielőtt bejelent-

hettem volna, az urak már bementek a szobába, ahol gazdám ép öltözködött. *Meghalsz kutya!* kiáltással mentek be a szobába. Én onnan mindjárt heves szóváltást hallottam és azt is, amint a képviselő ur kiutasította *Zsilinszkyéket*. Erre két lövés rémitett meg engem. Mire az urak kijöttek a szobából *Gábor* ur kezében füstölgött egy revolver.

Igy a hűséges szolga. Beszél és folyton sir, jajgat, nem tudja felejtetni a véres benyomásokat.

Beszélgetés Achim Andrásnéval.

Délben fölkereste tudósítónk Achim L. Andrásné, a halódó képviselő beteg feleségét, akit tegnap este Budapestről, a Sós-fürdőből hívtak haza, ahol néhány nap óta gyógykezelte magát. Ma reggel érkezett meg Osabára és itt értesült a szörnyű esetről.

Achim Andrásné vörös pongyolában, fején kendővel ült az egyik karosszékekben. Nagyon megtört, siránkozik és tördeli a kezét.

— Borzasztó eset, hát szabad ilyet csinálni? — Majd így folytatja:

— Együtt utaztam el az urammal egy héttel ezelőtt Budapestre. A Savoy-szállóba szálltunk, onnan kimentünk a Sós-fürdőbe, ahol nekem fürdőt kellett használnom, mert beteg vagyok. Az uram kifizette egy hétre a számlát, aztán hazautazott. Nem sejtettem, hogy ilyen lesz a viszontlátás. Tegnap este távirat érkezett a Sós-fürdőbe. Itt van, a távirat szövege ez:

Achim Andrásné

Budapest

Sós-fürdő

Jöjj rögtön, nagyon rosszul vagyok

András

— Ma reggel reggel érkeztem haza — folytatta az asszony. — Kimentem a kórházba, ahol borzasztó állapotban találtam az uramat. Fölzokogott, mikor megláttam. Sirt, nyögött, alig tudott beszélni.

— No, ugy-e, erre nem gondoltál — mondta. — Nem gondolhattad, mikor otthagytalak Pesten, hogy ez lesz a végem. Mit gondolsz, meghalok? Ugy érzem, hogy meghalok.

— Csak ennyit mondott az uram, aztán elalélt, visszahanyatlott az ágyba és keservesen sirt. Hát mondja, kérem, szabad ilyet csinálni? Hisz Achim András elég férfi volt a talpán, miért nem perelték be, miért nem vonták felelősségre másképp?

Az asszony szava zokogásba fult. Folyton sirt és ezt hajtogatta:

— Hát szabad ilyet csinálni? Hát jól van ez így?

Az asszony körül ott a háznép, szomorúan megtörve. A legjobban meg van rendülve *Viczián Mihály*, Achim hűséges szolgálja, aki tanuja volt a merényletnek.

Mit mondott a főorvos?

Délben tizenkét órakor *Remenák dr.*, a kórház főorvosa így nyilatkozott.

— Itt csak isteni csoda segíthet. Felépülésében nem igen bízom. Két golyó érte Achimot. Az első hátulról, ez a gerincagyat sértette meg. Ez nem volna nagyon veszélyes, de a másik, mely előlről a köldök táján nyomult a hssba, ez a pusztító. A gyilkos golyó a hasbelső falát diónagyságban két helyen átlukasztotta. A golyót kivettük ugyan, de tartók az infekciótól. Öt-hat napon belül minden eldől.

Hamarabb eldől. Délben egy óra tizenöt perckor Achim András nagy kínok közt meghalt.

Látogatás a Zsilinszky-családnál.

Békéscsaba, május 15.

Békéscsabán, a Kőrös-utcában, szép kuriaszerű épület a Zsilinszky-család háza. Most csendő- és honvédszuronyok között áll az alacsony épület, amelyet a lázadó forrongó tömeg nem közelíthet meg. Itt lakik Zsilinszky Endre, a filozófia doktora, nyugalmazott gimnáziumi tanár, Békéscsaba egyik legtekintélyesebb polgára. Zsilinszky mindig jelentékeny szerepet játszott Békés vármegye közéletében. Nemrég képviselőjelölt volt, most pedig mint a vármegye főispánjelöltje került kombinációba, de a megyei urak és mánások megakadályozták kinevezését. A városi politikában Zsilinszky ellenfele volt Achimnak, egyébként Békéscsaba ügyeinek intézésében nem vitt valami nagy szerepet. Zsilinszky Endre dr. bánatosan, de nagy nyugalommal beszél a halálos afférről:

— Nagyon sajnálom, hogy így történt a dolog. *En többször megakadályoztam a fiukat abban, hogy Achimot felelősségre vonják, de most mégis megtörtént a szerenssétlenség. Ki kellett volna kerülni ezt az embert. Nem volt értelme a vele való összeütközésnek, bár az utóbbi időben türethetetlen volt. Rángemet és benünket folyton rágalmozó cikkekkal halmozott el, amelyek ellen nem is tudtunk védekezni.*

A szomszéd szobában tartózkodott ifjú Zsilinszky Endre. Csinos, nyulák, nyírott bajszú rokonszenves arcú fiatalember, olyan igazi dzsentrif megjelenésű. Nyugodtan, majdnem izgalom nélkül mondta el az affért:

— Kérem szépen — kezdte meg közvetlenül a beszélgetést — türethetetlen volt már, amit ez az ember velünk csinált. *Minden ok nélkül szidta, gyalázta az apánkat. A legalsóbb rágalmozásokat szórta reá és az egész családjunkra. Bűnös visszaélésekkel, tisztességtelen dolgokkal vádolta meg. Apánk már kétszer megakadályozott abban, hogy beleavatkozzunk a dologba. Szombaton reggel azonban megjelent a Békésmegyei Friss Ujság, amely ismét a rágalmozások özönével halmozta el az apánkat. Megvádolta panamázással, megírta, hogy uton-utfélen pofozzák, hogy Schuch nevű földbirtokos és agarászó társunk is megverte. Ez fölforgatta bennünk a vért. Fölhasználtuk az alkalmat, — miután édesapánk Budapesten volt — hogy Achimot felelősségre vonjuk...*

Itt közbeszólt a fiatalabb Zsilinszky, az izmos termetű, elegáns Gábor:

— Hangsúlyoznom kell, *nem azért mentünk oda, hogy megverjük, pláne, hogy meggyilkoljuk Achimot, hanem azért, hogy felelősségre vonjuk az apánkat rágalmozó cikkek miatt. Mikor bementünk hozzá, haragosan kiabálni kezdett és taknyosoknak nevezett benünket. Ki akart lökni a lakásából. Én botot emeltem rá, mire ő fenyegető mozdulattal lehajolt. Azt hittem, a bátyámra akar ütni. Hogy a bátyámat védjem, elővettem a browaingomat és lőttem. Kétszer, vagy háromszor, nem emlékszem rá pontosan. Nem tudom, mi történt, talált-e a golyó, vagy nem. Izgatott voltam és távoztam.*

Zsilinszky Gábor még elmondta, hogy sajnálja tettét, de másképpen nem járhatott el Achimtól, — mondotta — lovagias uton nem kaphatott elégtételt, a sajtópörről megindítása szintén kockázatos volt, mert kérdés, hogy a Ház Achimot kiadta volna-e?

Beszélgetés Zsilinszky Mihályival.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délután hosszabb beszélgetést folytatott a Csabára utazott Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkárral. Az államtitkár ezeket mondta munkatársunknak.

— Endre öcsémről a következőket mondhatom: Békéscsabán nagy és osztatlan tekintélynek örvend. Hosszabb időn át felügyelője volt az ottani evangélikus egyházak és mint a Békésmegyei Gazdasági Egyesületnek elnöke is nagy tevékenységet fejtett ki. Achimnak nem volt barátja, de ellenséges viszony se volt közöttük. Csak a koalíciós választás idején közeltek egymáshoz, amikor mindketten a demokrata Pető Sándort támogatták. Egyébként én nem igen vagyok már járatos a csabai dolgokban. A szabadelvű párt bukása óta nem voltam odalent és rokonai imonkivül mással nem érintkeztem.

Szegény öcsém nagyon felindult állapotban érkezett haza, ahol fiaitól megtudta, hogy a sajnálatos tettet formális küzdelem előzte meg. A két fiu heves szóváltásba keveredett Achimmal. A szóváltás mindjobban elfajult. Achim egyszerre megragadta öcsém idősebb fiát, Zsilinszky Endre ügyvédjelöltet és az ágyra dobta. A fiatalabb testvér bátyja segítségére sietett és rákiáltott Achimra engedje el Endrét, mert lelövi. Achim ezzel nem törődött és ütni kezdte Endrét, mire Gábor előrántotta revolverét és többször rálőtt Achimra. A fiukat nem tartóztatták le. (Időközben a letartóztatás megtörtént. A szerk.), mert bátyám és én felelősséget vállaltunk az iránt, hogy nem fognak megszökni.

Achim a halálos ágyon.

— Vallomás a vizsgálóbíróknak. —

Jankovich dr., a gyulai törvényszék helyettes vizsgálóbírája, még tegnap délután kiszállt Békéscsabára és a kórház elsőemeleti 17. számú szobában kihallgatta Achim Andrást. Achim miután a két golyót kioperálták a testéből egy kicsit magához tért és halkán, hörögve bár, de mégis éríthetően tudott felelni a vizsgálóbíró kérdéseire. Achim rendkívül terhelt vallomást tett:

— Öltözködtem — mondta, — mikor minden bejelentés nélkül berontottak hozzám a Zsilinszky-fiúk. Most meghalsz kutya! — ezt kiáltották rám a küszöbről és az egyik botjával felém sujtott. Mikor erre én is botot emeltem, hogy védjem magam, a másik, a kisebbik revolverből többször rám lőtt. Orozva ölték meg. Érzem, hogy meghalok. Ne hagyják bosszulatlanul.

Ennyit mondott szakadozottnan, szinte nyöszörögve. Aztán visszahanyatlott párnájára és elvesztette eszméletét. Tegnap óta senkit sem engedtek hozzá. Ma déli tizenegy órakor azonban, két órával a halála előtt, a sógora társaságában bejuthatott hozzá egy újságíró, Achim felismerte és halkán köszöntötte:

— Jó napot! No, mit szól hozzá?... Ugy-e, borzasztó?... *Meghalok.*

Többet nem mondott. Ki kellett menni a szobából, mert Achim nagyon rosszul lett. Jött a pap, Koren luteránus lelkész és föladta neki az Urvacsorát.

Meghalt.

— A gyilkosokat letartóztatták. —

Az izgalom délután félegy órakor kulminált: az orvosok kijelentették, hogy Achim menthetetlen. [A képviselő feleségét ájultan hurcolták ki a szobából. Néhány pillanat múlva Achim agonizálni kezdett, nem ismerte föl környezetét és délután 1 óra 15 perckor meghalt.

Utolsó órái borzasztó kínok közt multak. Achim halálának hírére ezrekre menő tömeg hangos sirással fogadta a kórház előtt. Reménák dr. főorvos kijelentette, hogy a halált az a lövés okozta, amely átszakította a beleket és a hasizmokat. Nyomban értesítették a halálról Lisy Viktor dr. kir. ügyészt. Az ügyész indit-

ványára Kurucz vizsgálóbíró ifj. Zsilinszky Endre dr. és Zsilinszky Gábort letartóztatta.

A letartóztatást a békéscsabai rendőrség hajtotta végre. A Zsilinszky-fiukat a járásbíróház fogházába szállították, ahonmél még ma este a gyulai ügyészség fogházába vitték őket. A vizsgálóbíró ma délelőtt még egyszer kihallgatta a már haldokló Achimot, aki egyre fogyó energiájának végső megfeszítésével, elhaló hangon felelt. Megismételte tegnapi vallomását, föntartotta és esküvel erősítette meg.

Békéscsabán óriási az izgalom. Ezren és ezren tolonganak az utcán, hangos szitkokat hallani, a gyilkosokra halált kiáltanak. Achim családja ma délelőtt táviratozott Dollinger orvosprofesszornak s kérték, hogy utazék azonnal Békéscsabára a haldokló megvizsgálására. Dollinger már a pályaudvaron volt, hogy a délután két órai gyorsvonattal Csabára utazzék, amikor táviratot kapott, hogy Achim meghalt. Dollinger erre kocsin lakására hajtatott.

Éjjel még a következőket jelentik. Achim András már dél tájban nagyon rosszul érezte magát. Látni kívánta hozzátartozóit, mire a kórház vezetősége azonnal értesítette családját, akik csakhamar meg is jelentek ágyánál. Achim, aki az utolsó percig eszméleténél volt, nagyon sokat szenvedett. Arca egészen eltorzult a fájdalomtól. Mikor családja tagjai megérkeztek, akadozva, elhaló hangon ezeket modotta:

— Sokat vétettem életemben, most bocsánatot kérek mindenkitől, akiket megbántottam.

Ezek voltak az utolsó szavai. Azután lehányatlott a teste, egyet vonaglott és meghalt.

A halálhír a képviselő házban.

Achim L. András tragédiájának híre nagy konsternációt idézett elő a képviselőházban. Már korán reggel ismerték az összes részleteket s a képviselők izgatottan tárgyalták a rémes esetet. Fél kettőkor jött az értesítés, hogy Achim belehalt sebeibe. Az összes képviselők, különbség nélkül nagy megdöbbenéssel vették tudomásul a szomorú hírt. Csapatokba verődtek össze, megvitatták a tragédia egyes fázisait s szinte egyértelműleg hangoztatták, hogy bár teljesen érthető és a maguk szempontjából indokolható a két Zsilinszky-fiu cselekedete, mindazonáltal a legteljesebb mértékben elítélendő az a törekvés, amely az önbíráskodás eme veszedelmes módozatát veszi igénybe. Az ilyen cselekedetnek ugyanis rendkívül nagy horderejű következményei lehetnek, igen könnyen veszedelmes mérvű mozgolódásokat idézhet elő, amely aztán lázadásá fajulhat; ezt pedig csak véres, fegyveres beavatkozással lehet aztán megszüntetni. Bár mennyire sértve is érezze magát valaki becsületében, az ilyen elégtételt semmi körülmények között sem szabad, hogy igénybe vegye. Nem lehet, nem szabad más védelmet keresnie, mint a törvény útján.

A képviselők igen sokáig tárgyalták a tragédiát, s mély sajnálkozással nyilatkoztak a szerencsétlen ember családjáról, Achimot magát sohasem környékezte valami nagy rokonszeny a parlamentben, ismerték ugyanis egyéniségét, törekvéseit, s nagyon tudták, hogy nemcsak egy város, de egy egész környék népének nyugalma feldulta izgatásaival.

Achimról egy képviselő a következő találó jellemzést mondotta:

— Achim sem volt valami ideális parasztvezér, még fantaszta sem volt. Ő igen ravasz, agyafurt ember volt, aki jól értette a módját, miként kell gonosz terveit valóra váltani. Egész életében az a törekvés nyilvánult meg, hogy a mások vállán felkapaszkodjék a magasba, nagy-

és nagyvívó terveinek céljához. Az ő akarata, hogy minden az ő kezében összpontosítsa, hogy az legyen a képviselő, s bármely más vezető egyénit ő akart. Ő nem politizált, ő csapott. S mindig annak juttatta ficiumot, a kivel jobb vásárt tudott. Ha nem akadt senki, akivel megkötni az üzletet, akkor ő maga vállalta kérdéses állást. Emberi tulajdonságait tekintve nagyon furesza alkotás volt Achim András is volt ember, hanem fenevad, aki az reket alattomosan megmarja. Achim olyan don járó Vitális Imre volt, akiben az em- az erkölcsi érzésnek egyetlen szikrája volt.

Justh Gyula így jelentette az esetet:

— Hogy milyen ember volt Achim, azt én kutatom. De jellemző a magyar igazságtalanságra, hogy a merénylő fiatalembereket ismerés ellenére nem tartóztatták le nyom- hanem egyszerűen szabadon engedték.

Polónyi Gézárt is megkérdezték, miként kedik a tragédiáról. Polónyi így nyilat- ott:

— Borzasztó sors, ami Achimot utolérte. részolgált. A legvakmerőbb politikai kalan- ok egyike volt.

Készülődés a temetésre.

A békéscsabai parasztpárt plakátokat ra- asztott ki, amelyben arra kéri Achim híveit, hogy türelemmel viseljék el a nagy csapást és zának a törvényben.

A városban nem észlelhető különösebb iz- alom. A kórház, Achim András és Zsilinszky Andre háza tájékán állandó csoportosulás van, s a tömeg magatartása nem fenyegető. Egyébiránt az említett helyeken nagyobb csendőri kirendeltség van, mindenféle őrzatok őrkálnak és a katonaság is készenlétben van. Ma este a hatóság attól tartott, hogy a mező- ről hazatérő munkások zendülést fognak rö- g-tönözni. A katonaság és csendőrség ki is vo- nult, de nem volt rájuk szükség.

Achim András holttestét ma délután a kórházból átszállították a hullaházba, ahol fel fogják boncolni. Az elhunyt képviselő hozzátartozói ugyan kérték a boncolás mellőzését, az ügyészség azonban a kérelmet megtagadta.

A temetés idejéről és körülményeiről a boncolás után fognak végleg dönteni. Valószí- nűleg szerdán lesz a temetés. Eleinte az volt a terv, hogy a holttestet az evangélikus templom- ban helyezik ravatalra. Achim hívei fel is kér- ték az evangélikus papot, hogy ehhez adja meg beleegyezését. A lelkész Erre Zsilinszky Endrétől, mint egyházmegyei gondnoktól kért intézkedést, ő azonban az intézkedés jogát el- hártotta magáról. Később a parasztpárt vezetői lemondtak erről a tervükről és elhatározták, hogy a halottat a Kossuth-térről temetik, a ko- porsót a téren fogják beszélni s ott fognak elhangzani a beszédek is.

Lapunk tudósítója a délután folyamán meg- látogatta Karossy László főjegyzőt, aki a kö- vetkezőket mondotta:

— Különös, hogy a parasztság körében semmiféle nagyobb izgalom nem tapasztalható. Nem tudjuk magunknak ezt a különös dolgot megmagyarázni. Az emberek csendben meglá- togatják az özvegyet, de semmiből se lehet arra következtetni, hogy valamit terveznének. Ennek ellenére és a belügyminiszter rende- létére ötvennégy csendőrt összpontosítottunk, a

kik állandóan őrkálnak a városban. Azt hi- szem azonban nem lesz rájuk szükség.

Látogatást tett tudósítónk Achim András özvegyénél is. Az asszony karos székben ült, mellette sirdogált két leánya. A házból folyto- nosan újabb és újabb emberek jönnek részvé- tüket kifejezni. A parasztek csendesen jönnek, kezet csókolnak az özvegynek és szó nélkül halkán távoznak. Achimné, aki nem jól tud magyarul folytosan azt hangoztatja:

A férjemmel mindenemet elvesztettem.

Munkatársunk benyitott Achim hálószobájába is. Az ágyon néhány vérfolt volt, a vé- res tragédia egyedüli nyoma.

Mi történik a gyilkosokkal?

A közönséget élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy mi történik a ma éjszaka Gyulára szállított két Zsilinszky-fiuval. Akik a békés- megyei lakosság hangulatát ismerik, azt mond- ják, hogy a gyulai esküdtszék fölmenti a vád- lottakat, mert Achim ellen — a parasztságot kivéve — senki se viseltetett rokonszenven- vel. De az se lehetetlen, hogy nem esküdtszék, hanem szakbírótság mond ítéletet a két gyilkos fiu fölött. Attól függ minden, hogy az ügyés- ség s a törvényszék vádpanácsa minek min- dsítette ezt a bűncselekményt. A törvény ugyanis azt mondja, hogy az erős felindulásban elkö- vetet olyan emberölést, amelyet a sértett fél bántó magatartása idézett elő, nem az esküdtszék, hanem szakbírótság tárgyalja, mert az ilyen bűncselekményért 3 évi börtön a mini- mális büntetés. Ha azonban a vádpanács előre megfontolt, szándékos emberölésnek minősíti, akkor az esküdtszék elé kerül.

— Valószínűnek tartom, mondta a békésmegyei viszonyokkal ismerős egyén — hogy Achim cea- ládja más bíróság kiküldését fogja kérni, mert sejtik, hogy a gyulai törvényszék fölmentő íté- letet hozza.

Hogyan lett Achim népvezér?

Achim András egyszerű földmivesszülők gyermeke. Apja jómódu ember volt, vagy 180-200 hold földön gazdálkodott. A fiát ta- nítatni akarta, de Achim András nem nagyon szerette az iskolát azért anyja, miután az öreg Achim meghalt, kivette a gimnáziumból és az eke szarva mellé állította.

Achim L. András, aki 1871-ben született, már diák korában igen heves természetű volt, már akkor sokszor összekülönbözött iskolatár- saival. Heves és erőszakos természete azonban különösen akkor nyilvánult meg, mikor átvette az apai örökséget és maga kezdett gazdál- kodni. Miután 3 évig Boszniában huszár volt, hazament és tovább gazdálkodott.

Rendkívüli módon ambicionálta, hogy a község bírájává válasszák meg és egyáltalán a társadalmi szereplés után vágyott. Birónak azonban nem kandidáltak; ez szerfölött bán- totta őt, s attól fogva a hatóságban mindig el- lenséget látott és engesztelhetetlen támadójává lett Seiler Elek főszolgabírónak.

Később bejutott a községi képviselő tes- tületbe, ahol hamarosan Karossy László fő- jegyzővel különbözött össze. Azóta, körülbelül egy évtized óta, alig mult el képviselőtestületi gyűlés anélkül, hogy valami szecna ne lett volna közöttük. Hasonló szerepet játszott a megyei törvényhatósági bizottságban is.

Achim L. András élénkebb társadalmi sze- replése azzal az idővel kezdődik, mikor meg- alakította a csabai népegyletet ezer taggal. Az

egylet tagjai, akik a később alakult parasztpár- tot is alkották, voltak a leglelkesebb támogatói minden működésében.

Az egylet tagjainak támogatásával lépett fel képviselőjelöltnek, a Tisza-féle kormány bu- kás után és sikerült is neki Zsilinszky Mihály volt kultuszminiszteri államtitkár, aki szintén csabai földmivelő családból származik, kibuk- tatnia. Ezt a választást a Kuria megsemmisi- tette és Achimot három évre megfosztották képviselőválasztói jogosultságától. A koalíció bukása után ismét fellépett jelöltnek és Wágner János csabai építésszel szemben meg is választ- ották képviselőnek.

Első megválasztásakor a negyvennyolca- sokkal kacérkodott és azok segítségével választ- ották is meg. A darabont korszakban az álta- lános titkos választójog címen Kristóffyhoz csatlakozott. Azután megalkotta a parasztpár- tot és ennek a programjával választották meg utódlára.

Achim Andris tehetséges ember volt és nagyon kivált párthivei közül. Temperamen- tuma azonban rendszerint hátrányosan befolyá- solta az események megítélésében. Na- gyon indulatos természetű ember volt, aki ellenfeleiben mindig ellenséget látott. Mindig mellőzött és üldözött embernek tartotta magát. Ezekből a tulajdonságaiból következett, hogy a fórumon szereplő férfikkal állandó ellentétben állott s az összetűzések a református egyház- megyei gyűléseken is állandóak voltak. Az összetűzésekben pedig igen gyakran elragad- tatta magát.

A Zsilinszky Endrével való összeütközése, amely a sajnálatos esetre vezetett, onnan ke- letkezett, hogy egy fővárosi bulvárd lap meg- interjuvolta Zsilinszkyt Achim személyére vo- natkozólag. Achim Zsilinszky nyilatkozatát ma- gára sértőnek találta s azért támadta oly kimé- letlenül a Zsilinszky család tagjait.

Bizonyos azonban másrészt az, hogy Achim L. Andrásban nagy agitatori talentum, sokszor az erőszakosságig fajuló akaratú volt. Ez ma- gyarazza meg karrierjét is. A csabai rend- kívül becsületes és szorgalmas, de külön- ben naiv tót nép passzivitásában rejlik a magyarázata annak, hogy Achim nagyobb szel- lemi képességével, de főleg határozottságával és nagy akaraterejével vezérré küzdötte fel magát.

Egy másik forrásból kapjuk a következő jellemrajzot: Achim András annak köszönhet- te hírnevét és befolyását a békéscsabai tót nép körében, hogy kitűnően jászotta azt a szerepet, mintha bármely pillanatban kész volna felál- dozni egész vagyonát szegény embertársainak. És bár igaz, hogy politikai pályája kezdetén szívesen állott rendelkezésére mindenkinek, nem lehet elzárkózni ama tény elől, amit kü- lönben a békéscsabai telekkönyvek is igazolnak, hogy Achim András politikai pályafutása alatt lényegesen nagy vagyontartott szert. Achim András ifjúkori éveiben igen szűkös viszonyok között éledegelt és adósságai is voltak jelenté- keny számban. Adósságokról ma szó se lehet. Achimnak ma körülbelül 300.000 koronányi vagyona van, amelyet nyilvános tevékenysége révén szerzett. Ennek a vagyonnak a forrásai- ról sokat suttog a fáma, azonban jaj lett volna annak, aki nyilvánosság előtt gyanúsító meg- jegyzést mert volna megkockáztatni róla.

Achim azonban értett hozzá, hogy kell em- bereit megszervezni. Tanította, nevelte, fegyel- mezte őket. Ugy hallgattak rá, mint az istenre.

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruaktárunkat, hol valódi panama kalapok 13 kor.-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és szí- nes ingek 3. 50 kor.-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harisnyák, kesztyűk 2168

sétabotok és esőernyők minden árban.

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabott árak

Látogatás a Zsilinszky-családnál.

Békéscsaba, május 15.

Békéscsabán, a Kőrös-utcában, szép kuriaszerű épület a Zsilinszky-család háza. Most csendőr- és honvédszuronyok között áll az alacsony épület, amelyet a lázadó forrongó tömeg nem közelíthet meg. Itt lakik Zsilinszky Endre, a filozófia doktora, nyugalmazott gimnáziumi tanár, Békéscsaba egyik legtekintélyesebb polgára. Zsilinszky mindig jelentékeny szerepet játszott Békés vármegye közéletében. Nemrég képviselőjelölt volt, most pedig mint a vármegye főispánjelöltje került kombinációba, de a megyei urak és mánások megakadályozták kinevezését. A városi politikában Zsilinszky ellenfele volt Achimnak, egyébként Békéscsaba ügyeinek intézésében nem vitt valami nagy szerepet. Zsilinszky Endre dr. bánatosan, de nagy nyugalommal beszél a halálos afférről:

— Nagyon sajnálom, hogy így történt a dolog. *En többször megakadályoztam a fiukat abban, hogy Achimot felelősségre vonják*, de most mégis megtörtént a szerenssétlenség. Ki kellett volna kerülni ezt az embert. Nem volt értelme a vele való összeütközésnek, bár az utóbbi időben türethetetlen volt. Ringemet és benünket folyton rágalmozó cikkekkal halmozott el, amelyek ellen nem is tudtunk védekezni.

A szomszéd szobában tartózkodott ifjú Zsilinszky Endre. Cinos, nyulánk, nyírott bajszú rokonszenves arcú fiatalember, olyan igazi dzsentrif megjelenésű. Nyugodtan, majdnem izgalom nélkül mondta el az affért:

— Kérem szépen — kezdte meg közvetlenül a beszélgetést — türethetetlen volt már, amit ez az ember velünk csinált. *Minden ok nélkül szidta, gyalázta az apánkat*. A legalsóbb rágalmozásokat szórta reá és az egész családjunkra. Bűnös visszaélésekkel, tisztességtelen dolgokkal vádolta meg. Apánk már kétszer megakadályozott abban, hogy beleavatkozzunk a dologba. Szombaton reggel azonban megjelent a *Békésmegyei Friss Ujság*, amely ismét a rágalmozások özönével halmozta el az apánkat. *Megvádolta panamázással*, megírta, hogy uton-utfélen pofozzák, hogy Schuch nevű földbirtokos és agarászó társunk is megverte. Ez fölforgatta bennünk a vért. Fölhasználtuk az alkalmat, — miután édesapánk Budapesten volt — hogy Achimot felelősségre vonjuk...

Itt közbeszólt a fiatalabb Zsilinszky, az izmos termetű, elegáns Gábor:

— Hangsúlyoznom kell, *nem azért mentünk oda, hogy megverjük, pláne, hogy meggyilkoljuk Achimot*, hanem azért, hogy felelősségre vonjuk az apánkat rágalmozó cikkek miatt. Mikor bemeatunk hozzá, haragosan kiabálni kezdett és taknyosoknak nevezett bennünket. Ki akart lökni a lakásából. Én botot emeltem rá, mire ő fenyegető mozdulattal lehajolt. Azt hittem, a bátyámra akar ütni. *Hogy a bátyámat védjem*, elővettem a browningomat és lőttem. Kétszer, vagy háromszor, nem emlékszem rá pontosan. Nem tudom, mi történt, talált-e a golyó, vagy nem. Izgatott voltam és távoztam.

Zsilinszky Gábor még elmondta, hogy sajnálja tettét, de másképpen nem járhatott el Achimtól, — mondotta — lovagias uton nem kaphatott elégtételt, a sajtópörről megindítása szintén kockázatos volt, mert kérdés, hogy a Ház Achimot kiadta volna-e?

Beszélgetés Zsilinszky Mihályival.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délután hosszabb beszélgetést folytatott a Csabára utazott Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkárral. Az államtitkár ezeket mondta munkatársunknak.

— Endre öcsémről a következőket mondhatom: Békéscsabán nagy és osztatlan tekintélynek örvend. Hosszabb időn át felügyelője volt az ottani evangélikus egyházak és mint a Békésmegyei Gazdasági Egyesületnek elnöke is nagy tevékenységet fejtett ki. Achimnak nem volt barátja, de ellenséges viszony se volt közöttük. Csak a koalíciós választás idején közeltek egymáshoz, amikor mindketten a demokrata Pető Sándort támogatták. Egyébként én nem igen vagyok már járatos a csabai dolgokban. A szabadelvű párt bukása óta nem voltam odalent és rokonai imonkivül mással nem érintkeztem.

Szegény öcsém nagyon felindult állapotban érkezett haza, ahol fiaitól megtudta, hogy a sajnálatos tettet formális küzdelem előzte meg. A két fiu heves szóváltásba keveredett Achimmal. A szóváltás miúgyjában elfajult. Achim egyszerre megragadta öcsém idősebb fiát, Zsilinszky Endre ügyvédjelöltet és az *ágyra dobta*. A fiatalabb testvér bátyja segítségére sietett és rákiáltott Achimra engedje el Endrét, mert lelövi. Achim ezzel nem törődött és ütni kezdte Endrét, mire Gábor előrántotta revolverét és többször rálőtt Achimra. A fiukat nem tartóztatták le. (Időközben a letartóztatás megtörtént. A szerk.), mert bátyám és én felelősséget vállaltunk az iránt, hogy nem fognak megszökni.

Achim a halálos ágyon.

— Vallomás a vizsgálóbíróknak. —

Jankovich dr., a gyulai törvényszék helyettes vizsgálóbírája, még tegnap délután kiszállt Békéscsabára és a kórház elsőemeleti 17. számú szobában kihallgatta Achim Andrást. Achim miután a két golyót kioperálták a testéből egy kicsit magához tért és halkán, hörögve bár, de mégis éríthetően tudott felelni a vizsgálóbíró kérdéseire. Achim rendkívül terhelt vallomást tett:

— Öltözködtem — mondta, — mikor minden bejelentés nélkül berontottak hozzám a Zsilinszky-fiúk. Most meghalsz kutya! — ezt kiáltották rám a küszöbről és az egyik botjával felém sujtott. Mikor erre én is botot emeltem, hogy védjem magam, a másik, a kisebbik revolverből többször rám lőtt. Orozva ölték meg. Érzem, hogy meghalok. Ne hagyják bosszulatlanul.

Ennyit mondott szakadozottnan, szinte nyöszörögve. Aztán visszahanyatlott párnájára és elvesztette eszméletét. Tegnap óta senkit sem engedtek hozzá. Ma déli tizenegy órakor azonban, két órával a halála előtt, a sógora társaságában bejuthatott hozzá egy újságíró, Achim felismerte és halkán köszöntötte:

— Jó napot! No, mit szól hozzá?... Ugy-e, borzasztó?... *Meghalok*.

Többet nem mondott. Ki kellett menni a szobából, mert Achim nagyon rosszul lett. Jött a pap, Koren luteránus lelkész és *föladta neki az Urvacsorát*.

Meghalt.

— A gyilkosokat letartóztatták. —

Az izgalom délután félegy órakor kulminált: az orvosok kijelentették, hogy Achim *menthetetlen*. (A képviselő feleségét ájultan hurcolták ki a szobából. Néhány pillanat múlva Achim agonizálni kezdett, nem ismerte föl környezetét és délután 1 óra 15 perckor meghalt.)

Utolsó órái borzasztó kínok közt multak. Achim halálának hírére ezrekre menő tömeg hangos sirással fogadta a kórház előtt. Remenák dr. főorvos kijelentette, hogy a halált az a lövés okozta, amely átszakította a beleket és a hasizmokat. Nyomban értesítették a halálról Lisy Viktor dr. kir. ügyészt. Az ügyész indit-

ványára Kurucz vizsgálóbíró ifj. Zsilinszky Endre dr. és Zsilinszky Gábort letartóztatta.

A letartóztatást a békéscsabai rendőrség hajtotta végre. A Zsilinszky-fiukat a járásbíróház fogházába szállították, ahonmél még ma este a gyulai ügyészség fogházába vitték őket. A vizsgálóbíró ma délelőtt még egyszer kihallgatta a már haldokló Achimot, aki egyre fogyó energiájának végső megfeszítésével, elhaló hangon felelt. Megismételte tegnapi vallomását, föntartotta és esküvel erősítette meg.

Békéscsabán óriási az izgalom. Ezren és ezren tolonganak az utcán, hangos szitkokat hallani, a gyilkosokra halált kiáltanak. Achim családja ma délelőtt táviratozott Dollinger orvosprofesszornak s kérték, hogy utazék azonnal Békéscsabára a haldokló megvizsgálására. Dollinger már a pályaudvaron volt, hogy a délután két órai gyorsvonattal Csabára utazzék, amikor táviratot kapott, hogy Achim meghalt. Dollinger erre kocsin lakására hajtattott.

Éjjel még a következőket jelentik. Achim András már dél tájban nagyon rosszul érezte magát. Látni kívánta hozzátartozóit, mire a kórház vezetősége azonnal értesítette családját, akik csakhamar meg is jelentek ágyánál. Achim, aki az utolsó percig eszméleténél volt, nagyon sokat szenvedett. Arca egészen eltorzult a fájdalomtól. Mikor családja tagjai megérkeztek, akadozva, elhaló hangon ezeket modotta:

— Sokat vétettem életemben, most bocsánatot kérek mindenkitől, akiket megbántottam.

Ezek voltak az utolsó szavai. Azután lehányatlott a teste, egyet vonaglott és meghalt.

A halálhír a képviselő házban.

Achim L. András tragédiájának híre nagy konsternációt idézett elő a képviselőházban. Már korán reggel ismerték az összes részleteket s a képviselők izgatottan tárgyalták a rémes esetet. Fél kettőkor jött az értesítés, hogy Achim belehalt sebeibe. Az összes képviselők, különbség nélkül nagy megdöbbenéssel vették tudomásul a szomorú hírt. Csapatokba verődtek össze, megvitatták a tragédia egyes fázisait s szinte egyértelműleg hangoztatták, hogy bár teljesen érthető és a maguk szempontjából indokolható a két Zsilinszky-fiu cselekedete, mindazonáltal a legteljesebb mértékben elítélendő az a törekvés, amely az önbíráskodás eme veszedelmes módozatát veszi igénybe. Az ilyen cselekedetnek ugyanis rendkívül nagy horderejű következményei lehetnek, igen könnyen veszedelmes mérvű mozgolódásokat idézhet elő, amely aztán lázadásá fajulhat; ezt pedig csak véres, fegyveres beavatkozással lehet aztán megszüntetni. Bár mennyire sértve is érezze magát valaki becsületében, az ilyen elégtételt semmi körülmények között sem szabad, hogy igénybe vegye. Nem lehet, nem szabad más védelmet keresnie, mint a törvény útján.

A képviselők igen sokáig tárgyalták a tragédiát, s mély sajnálkozással nyilatkoztak a szerencsétlen ember családjáról, Achimot magát sohasem környékezte valami nagy rokonszeny a parlamentben, ismerték ugyanis egyéniségét, törekvéseit, s nagyon tudták, hogy nemcsak egy város, de egy egész környék népének nyugalma feldulta izgatásaival.

Achimról egy képviselő a következő találó jellemzést mondotta:

— Achim sem volt valami ideális parasztvezér, még fantaszta sem volt. Ő igen ravasz, agyafurt ember volt, aki jól értette a módját, miként kell gonosz terveit valóra váltani. Egész életében az a törekvés nyilvánult meg, hogy a mások vállán felkapaszkodjék a magasba, nagy-

és nagyravágyó terveinek céljához. Az ő akarata, hogy minden az ő kezében összpontosítsa, hogy az legyen a képviselő, s bármely más vezető egyénit ő akart. Ő nem politizált, ő csapott. S mindig annak juttatta ficiumot, a kivel jobb vásárt tudott adni. Ha nem akadt senki, akivel megkötni az üzletet, akkor ő maga vállalta kérdéses állást. Emberi tulajdonságait tekintve, nagyon furcsa alkotás volt Achim. Aném is volt ember, hanem fenevad, aki az reket alattomosan megmarja. Achim olyan don járó Vitális Imre volt, akiben az em- az erkölcsi érzésnek egyetlen szikrája volt.

Justh Gyula így jelentette az esetet:

— Hogy milyen ember volt Achim, azt én kutatom. De jellemző a magyar igazságtalanságra, hogy a merénylő fiatalembereket ismerés ellenére nem tartóztatták le nyom- hanem egyszerűen szabadon engedték.

Polónyi Gézárt is megkérdezték, miként kedik a tragédiáról. Polónyi így nyilat- ott:

— Borzasztó sors, ami Achimot utolérte. rászolgált. A legvakmerőbb politikai kalan- ok egyike volt.

Készülődés a temetésre.

A békéscsabai parasztpárt plakátokat ra- sztott ki, amelyben arra kéri Achim híveit, hogy türelemmel viseljék el a nagy csapást és zának a törvényben.

A városban nem észlelhető különösebb iz- alom. A kórház, Achim András és Zsilinszky Andre háza tájékán állandó csoportosulás van, s a tömeg magatartása nem fenyegető. Egyébiránt az említett helyeken nagyobb sendőri kirendeltség van, mindenféle őrzatok kirkálnak és a katonaság is készenlében van. Ma este a hatóság attól tartott, hogy a mező- ről hazatérő munkások zendülést fognak rö- gtonözni. A katonaság és csendőrség ki is vo- nult, de nem volt reáink szükség.

Achim András holttestét ma délután a kórházból átszállították a hullaházba, ahol fel fogják boncolni. Az elhunyt képviselő hozzátartozói ugyan kérték a boncolás mellőzését, az ügyészség azonban a kérelmet megtagadta.

A temetés idejéről és körülményeiről a boncolás után fognak végleg dönteni. Valószí- nűleg szerdán lesz a temetés. Eleinte az volt a terv, hogy a holttestet az evangélikus templom- ban helyezik ravatalra. Achim hívei fel is kér- ték az evangélikus papot, hogy ehhez adja meg beleegyezését. A lelkész Erre Zsilinszky Endrétől, mint egyházmegyei gondnoktól kért intézkedést, ő azonban az intézkedés jogát el- hárította magáról. Később a parasztpárt vezetői lemondtak erről a tervükről és elhatározták, hogy a halottat a Kossuth-térről temetik, a ko- porsót a téren fogják beszentelni s ott fognak elhangzani a beszédek is.

Lapunk tudósítója a délután folyamán meg- látogatta Karossy László főjegyzőt, aki a kö- vetkezőket mondotta:

— Különös, hogy a parasztság körében semmiféle nagyobb izgalom nem tapasztalható. Nem tudjuk magunknak ezt a különös dolgot megmagyarázni. Az emberek csendben meglá- togatják az özvegyet, de semmiből se lehet arra következtetni, hogy valamit terveznének. Ennek ellenére és a belügyminiszter rende- letére ötvennégy csendőrt összpontosítottunk, a

kik állandóan cirkálnak a városban. Azt hi- szem azonban nem lesz rájuk szükség.

Látogatást tett tudósítónk Achim András özvegyénél is. Az asszony karos székben ült, mellette sirdogált két leánya. A házból folyto- nosan újabb és újabb emberek jönnek részvé- tükét kifejezni. A parasztek csendesen jönnek, kezet csókolnak az özvegynek és szó nélkül halkan távoznak. Achimné, aki nem jól tud magyarul folytosan azt hangoztatja:

A férjemmel mindenemet elvesztettem.

Munkatársunk benyitott Achim hálószobá- bájába is. Az ágyon néhány vérfolt volt, a vé- res tragédia egyedüli nyomai.

Mi történik a gyilkosokkal?

A közönséget élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy mi történik a ma éjszaka Gyulára szállított két Zsilinszky-fiuval. Akik a békés- megyei lakosság hangulatát ismerik, azt mond- ják, hogy a gyulai esküdtszék fölmenti a vád- lottakat, mert Achim ellen — a parasztságot kivéve — senki se viseltetett rokonszenvvel. De az se lehetetlen, hogy nem esküdtszék, hanem szakbíróság mond ítéletet a két gyilkos fiu fölött. Attól függ minden, hogy az ügyész- ség s a törvényszék vádpanácsa minek min- dsítette ezt a bűncselekményt. A törvény ugyanis azt mondja, hogy az erős felindulásban elkö- vetet olyan emberölést, amelyet a sértett fél bántó magatartása idézett elő, nem az esküdtszék, hanem szakbíróság tárgyalja, mert az ilyen bűncselekményért 3 évi börtön a mini- mális büntetés. Ha azonban a vádpanács előre megfontolt, szándékos emberölésnek minősíti, akkor az esküdtszék elé kerül.

— Valószínűnek tartom, mondta a békésmegyei viszonyokkal ismerős egyén — hogy Achim esa- ládja más bíróság kiküldését fogja kérni, mert sejtik, hogy a gyulai törvényszék fölmentő íté- letet hozna.

Hogyan lett Achim népevezér?

Achim András egyszerű földmivesszülők gyermeke. Apja jómódu ember volt, vagy 180–200 hold földön gazdálkodott. A tiát ta- nítottatni akarta, de Achim András nem nagyon szerette az iskolát azért anyja, miután az öreg Achim meghalt, kivette a gimnáziumból és az eke szarva mellé állította.

Achim L. András, aki 1871-ben született, már diák korában igen heves természetű volt, már akkor sokszor összekülönbözött iskolatár- saival. Heves és erőszakos természete azonban különösen akkor nyilvánult meg, mikor átvette az apai örökséget és maga kezdett gazdál- kodni. Miután 3 évig Boszniában huszár volt, hazament és tovább gazdálkodott.

Rendkívüli módon ambicionálta, hogy a község bírájává válasszák meg és egyáltalán a társadalmi szereplés után vágyott. Birónak azonban nem kandidáltak; ez szerfölött bán- totta őt, s attól fogva a hatóságban mindig el- lenséget látott és engesztelhetetlen támadójává lett Seiler Elek főszolgabírósnak.

Később bejutott a községi képviselő tes- tületbe, ahol hamarosan Karossy László fő- jegyzővel különbözött össze. Azóta, körülbelül egy évtized óta, alig mult el képviselőtestületi gyűlés anélkül, hogy valami szecna ne lett volna közöttük. Hasonló szerepet játszott a megyei törvényhatósági bizottságban is.

Achim L. András élénkebb társadalmi sze- replése azzal az idővel kezdődik, mikor meg- alakította a csabai népegyletet ezer taggal. Az

egylet tagjai, akik a később alakult parasztpár- tot is alkották, voltak a leglelkesebb támogatói minden működésében.

Az egylet tagjainak támogatásával lépett fel képviselőjelöltnek, a Tisza-féle kormány bu- kás után és sikerült is neki Zsilinszky Mihály volt kultuszminiszteri államtitkárt, aki szintén csabai földmivelő családból származik, kibuk- tatnia. Ezt a választást a Kuria megsemmisi- tette és Achimot három évre megfosztották képviselőválasztói jogosultságától. A koalíció bukása után ismét fellépett jelöltnek és Wágner János csabai építésszel szemben meg is válasz- tották képviselőnek.

Első megválasztásakor a negyvennyolca- sokkal kacérkodott és azok segítségével válasz- tották is meg. A darabont korszakban az álta- lános titkos választójog címen Kristóffyhoz csatlakozott. Azután megalkotta a parasztpár- tot és ennek a programjával választották meg utódlására.

Achim András tehetséges ember volt és nagyon kivált párthívei közül. Temperamen- tuma azonban rendszerint hátrányosan befolyá- solta az események megítélésében. Nagy- gon indulatos természetű ember volt, aki ellenfeleiben mindig ellenséget látott. Mindig mellőzött és üldözött embernek tartotta magát. Ezekből a tulajdonságaiból következett, hogy a fórumon szereplő férfikkal állandó ellentétben állott s az összetűzések a református egyház- megyei gyűléseken is állandóak voltak. Az összetűzésekben pedig igen gyakran elragad- tatta magát.

A Zsilinszky Endrével való összeütközése, amely a sajnálatos esetre vezetett, onnan ke- letkezett, hogy egy fővárosi bulvárd lap meg- interjuvolta Zsilinszkyt Achim személyére vo- natkozólag. Achim Zsilinszky nyilatkozatát ma- gára sértőnek találta s azért támadta oly kimé- letlenül a Zsilinszky család tagjait.

Bizonyos azonban másrészt az, hogy Achim L. Andrásban nagy agitatori talentum, sokszor az erőszakosságig fajuló akaratérő volt. Ez ma- gyarázza meg karrierjét is. A csabai rend- kívül becsületes és szorgalmas, de külön- ben naiv tót nép passzivitásában rejlik a magyarázata annak, hogy Achim nagyobb szel- lemi képességével, de főleg határozottságával és nagy akaraterejével vezérré küzdötte fel magát.

Egy másik forrásból kapjuk a következő jellemrajzot: Achim András annak köszönhet- te hírnevét és befolyását a békéscsabai tót nép körében, hogy kitűnően jászotta azt a szerepet, mintha bármely pillanatban kész volna felál- dozni egész vagyonát szegény embertársainak. És bár igaz, hogy politikai pályája kezdetén szivesen állott rendelkezésére mindenkinek, nem lehet elzárkózni ama tény elől, amit kü- lönben a békéscsabai telekkönyvek is igazolnak, hogy Achim András politikai pályafutása alatt lényegesen nagy vagyónratett szert. Achim András ifjúkori éveiben igen szűkös viszonyok között éledgett és adósságai is voltak jelenté- keny számban. Adósságokról ma szó se lehet. Achimnak ma körülbelül 300.000 koronányi vagyona van, amelyet nyilvános tevékenysége révén szerzett. Ennek a vagyonnak a forrásai- ról sokat suttog a fáma, azonban jaj lett volna annak, aki nyilvánosság előtt gyanúsító meg- jegyzést mert volna megkockáztatni róla.

Achim azonban értett hozzá, hogy kell em- bereit megszervezni. Tanította, nevelte, fegyel- mezte őket. Ugy hallgattak rá, mint az istenre.

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruaktárunkat, hol valódi panama kalapok 13 kor-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és szí- nes ingek 3. 50 kor-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harienyák, keztyűk 2168 sétabotok és esőernyők minden árban.

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabott árak

Végladás!

1258

Csak rövid ideig!**Végladás!****Konyhaberendezési és háztartási cikkekben**

gyári áron jóval alul.

Alkalmi bevásárlási forrás.

Üzletfelosztás végett alkalmi vétel.
Műhelyem és jégsekrény nagy-
raktáram tovább fejlesztve.**KOHN JÓZSEF** bádógos, vízvezeték beren-
dező és jégsekrény gyár Arad, palotaArad, Batthyányi-utca 32. szám.
Telefon szám 388.

Jellemző, milyen eszközzel bírta rá őket arra — hogy miután mandátumát a Kuria megsemmisítette — ne az „uripárt” jelöltjére szavazzanak, hanem egy zsidó vallású jelöltre Pető Sándorra. Kiadta a jelszót:

— Ha az uraknak nem volt jó a paraszt, hát kerüljön helyébe a zsidó a parlamentbe. Ez legalább bosszantani fogja őket.

Ez az okoskodás hatott és Petőt nagy többséggel megválasztották.

Achim András okos ember volt, aki sokat is tanult. Képességei egyenesen predestináltak az alföldi parasztság vezérségére. Nagyon szeretlen volt és kis jelentéktelen helyi ügyekért meddő harcokba boosátkozott. Ezek a csekélységek forgácsolták szét az erejét. Főelőja volt magának és pártjának korlátlan hatalmat és befolyást biztosítani a város és az egyház vezetésében. Ez teljes mértékben sikerült is. Törekvéseiben Csaba népe a legfanatikusabb erővel támogatta.

Felfüggesztett tisztviselői kar.

(Alispán és főszolgabírák elmozdítása.)

Távirati tudósítás.

Déva, május 15.

Hónapok óta tartó vizsgálat után nagyjelentőségű fordulat állott be most a hunyadmegyei törvényhatóság ismert ügyeiben. Khuen-Héderváry Károly gróf mint belügyminiszter felfüggesztette állásától Pogány Béla hunyadmegyei alispánt és határozatáról ma értesítette a megye törvényhatóságát.

Többször megemlékeztünk azokról a botrányos állapotokról, melyek ennek a nemzetiségi szempontból is exponált vármegyének közigazgatásában uralkodnak. Súlyos visszalések és hanyagságok, arra indították a belügyminiszteriumot, hogy vizsgálatot rendeljen el a megye közigazgatási hivatalaiban.

A belügyminiszter leküldte Hunyadmegyébe Ilosvay Bálint dr. miniszteri titkárt több belügyminiszteri tisztviselő kíséretében a vizsgálat megejtésére. Ilosvay Mara László hunyadmegyei főispánnal együtt bejárta úgy a központi, mint a járási közigazgatási hivatalokat, megvizsgálta az ügykezelést, kihallgatta a tisztviselőket és a vizsgálatot április hónapban befejezte.

Még a vizsgálat folyama alatt felfüggesztették állásától Tribusz Aladár és Barna Gábor petrozsényi szolgabírákat és fegyelmi vizsgálatot indítottak több járási tisztviselő ellen. A vizsgálat anyagával Ilosvay Budapestre utazott és hosszú jelentésben számolt be Khuen-Héderváry Károly belügyminiszternek.

E jelentésben súlyosan kompromittáló adatok vannak Pogány Béla alispán ellen is. Pogány tétlenül nézte hivatalnokainak hanyagságát, nem gyakorolta a felügyeleti jogát olyan esetekben sem, melyek fontos pénzügyi dol-

gokra vonatkoztak. Ez volt az oka annak, hogy a belügyminiszter az alispán felfüggesztését határozta el.

A belügyminiszter szombaton aláírta a felfüggesztő határozatot.

Ma délelőtt 10 órakor érkezett be a vármegyéhez a belügyminiszternek husz oldalra terjedő határozata, mely az egész vármegyében óriási feltűnést kelt. A belügyminiszter ugyanis nemcsak az alispánt függesztette fel állásától és rendelte el ellene a fegyelmi vizsgálatot, hanem felfüggesztette állásától Fekete Károly hátszegi főszolgabíró, Bartha Dezső és Pap Ernő hátszegi szolgabírákat, Fodor Gyula szászvárosi főszolgabíró, Imre István szászvárosi szolgabíró, Tolnay Lajos dr. vármegyei tiszteletbeli ügyész és egy csomó közigazgatási gyakornokot és irnokot.

Mind e fegyelmi vizsgálatok lefolytatásával a közigazgatási bizottságot bizta meg. A közigazgatási bizottság május 20-án tartandó rendkívüli ülésén kezdi meg az eljárást. Az alispáni székét már a 30-iki megyegyűlésen betölti.

A törvényhatósági bizottság tagjai erősen készülődnek az alispánválasztásra. Eddig két jelölt van: Csulay Lajos főjegyző és Lázár Farkas körösbányai főszolgabíró. Pogány alispán pártja nagy elkeseredéssel fogadta a felfüggesztés hírére és úgy hirdik, hogy a legközelebbi megyegyűlés még az eddigiekénél is sokkal viharosabb lesz.

HIREK.

— Glattfelder püspök fölszentelése. Budapestről jelentik: A csanádi egyházmegye új püspökét, Glattfelder Gyula dr.-t tegnap szentelte föl az egyetemi templomban Csernoch János kalocsei érsek nagy főpapi asszisztencia mellett. Az ünnepség alkalmából rendkívül előkelő közönség töltötte meg a templomot. A szentélyben volt József kir. herceg két fia, továbbá Zichy János miniszter és számos egyházi és világi kiválóság. Csernoch érsek előbb nagymisést pontifikált, mire megható ima kíséretében megtörtént a fölszentelési aktus. Az új püspök a fölundulástól reszketve osztotta szét ezután főpásztori áldását. Az ünnepség alkalmából délben fényes ebéd volt a Szent Imre-kollégiumban.

— Széchenyi Emil gróf mandátuma. Budapestről jelentik: Széchenyi Emil gróf ma hat heti szabadságot kért a képviselőháztól. Ezzel kapcsolatban híre terjedt, hogy Széchenyi gróf rövidesen lemond a mandátumáról és szabadságidejének letelte után többé már vissza se tér a parlamentbe. Hegyi Árpád képviselő, aki Széchenyi ellen az ismert összeférhetlenségi bejelentést tette, a Házban megerősítette a lemondás hírére.

— Agoston Péter előadása. A Szabadgondolkodók Aradi Egyesülete meghívására vasárnap délelőtt a Központi szállóban előadást tartott Agoston Péter a nagyváradi jogakadémia európai hírű tanára a progresszív eszméknek mély tudású, ékesszavú harcosa a liberalizmusról és a szabadgondolatról beszélt, fejtegetvén ezeknek a történelmi áramlatoknak gazdasági és ideológikus alapjait. A liberalizmus gazdasági és szellemi áramlata a feltörekvő polgári osztálynak, a kialakuló kapitalizmusnak harci eszköze az érvényesülésért. A gazdasági mozgalom, amelynek törekvése az egyéni érvényesülést mindenki számára lehetővé tenni, természetesen a szellemi téren is érezteti hatását, amelyet az encyklopaedisták működéséből kezdve szemlélhetünk. A liberalizmus a szabadgondolat elődje. A kapitalista társadalmi rend megteremtí a vagyontalan, szabad bér munkások tömegét, amelyben sajátságos gazdasági helyzeténél fogva — szemben a középkor patriarchálisán hívő szellemével — kifejlődik a kritizmus, a hitetlenség, az elégtelenség, a racionalizmus iránti erős hajlamosság. Ez a veletlenség találkozik azután a természettudományok és társadalomtudományok eredményeivel, amelyek a tizenkilencedik század folyamán az emberiség eddigi világnézetének legtöbb tételét megcáfolták. — A nagyszámú közönség, mely zsufolással megtöltötte a Központi-szálló nagy termét, lelkesen ünnepelte a tudós előadót.

— A pozsonyi hadtestparancsnok balesete. Bécsből jelentik: Sprecher Artur dr. gyalogsági tábornok, a pozsonyi hadtest parancsnoka, ma reggel hat órakor az államvasuti pályaudvarra hajtatott, hogy Pozsonyba utazzék. A pályaudvaron hirtelen rosszul lett fogta el és összeesett. A mentők felélesztették Sprecher tábornokot és lakására szállították.

— Tisztek összekoccanása a bécsi Burg theaterben. Bécsből jelentik: A Burgtheater tegnapi esti előadásán feltűnő jelenet történt. S. Norbert tartalékos dzsidás-hadnagy a feleségével a földszinten ült. Az asszonytól jobbra ült A. báró huszárhadnagy. Felvonás közben a huszárhadnagy egyszerre felugrott a helyéről, kirántotta a kardját és ezzel a szóval: Uram! rá akarta magát vetni a dzsidás-hadnagra. De aztán hirtelen megdöngölte magát és visszatette kardját a hüvelyébe. A két tiszt azután kiment az előcsarnokba s ott intézkedtek ügyük lovagias elintézéséről. Az ügy előzménye az, hogy S.-nek úgy tetszett, mintha A. tüntetőn nézte volna a feleségét s ezekkel a szavakkal rivalt rá tisztársára: Mit bámész-kodik a feleségemre! Ekkor történt, hogy A. kardot rántott.

— Katolikus népgyűlés. Budapestről jelentik: A Katolikus Népszövetség vasárnap délután nagygyűlést rendezett a Vigadóban. Zboray Miklós néppárti képviselő nyitotta meg a gyűlést. Azután Báránszky Gyula dr. fővárosi bizottsági tag, majd Haller István néppárti képviselő a szociálisták és szabadgondolkodók ellen rohant ki és a felekezeti oktatás fejlesztését követelte. A gyűlés legérdekesebb része Polónyi Gézaé, a néppárt új zászlótartója-

Pénzt

jelzőlog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiókpostá mellett.

Uj czipő üzlet!

férfi, női és gyermek czipő kész raktár,
mérték utáni megrendelések, czipő felső-
rész készítesek, tűzése

KLEIN JÓZSEF-nél

ARAD,

Petőfi-utca sarok.

nak beszéde volt. Harcra hívta fel a katolikusokat, a hitetlen és forradalmár zsidók ellen, akik hatalmukba kerítették a fővárost, megtagadták a hazát és megmérgezték az ifjúságot. Tiltakozott az ellen, hogy a budapesti plébánosválasztásban zsidók is résztvegyenek és követelte a katolikusok autonómiáját. A beszéd után Huszár Károly néppárti képviselő beszélt a szabadkőművességről és követelte az intézmény eltörlését. Zborai szavai után véget ért a gyűlés.

— Az eltűnt aradi diák — megkerült. Beszámoltunk arról, hogy Hönigesz Dezső, egy aradmegyei földbirtokos fia, aki az aradi felsőkereskedelmi iskola növendéke, nyomtalanul eltűnt Aradról. Tudvalevőleg felkutatták mindazokat a helyeket, amelyekről sejtették, hogy Hönigesz Dezső elrejtőzhetett ott, de nem találták. Már a család azt hitte, hogy a szerencsétlen fiút sohasem fogja feltalálni. Ma azután örvendetes hír érkezett az eltűnt diáknak Ujszentannán lakó szüleikhez. A zágrábi rendőrség azt jelentette, hogy a horvát fővárosban megtalálták Hönigesz Dezsőt, aki céltalanul őgyelgett az utcákon. A határrendőrség igazolására szólította föl s akkor kiderült, hogy az egy hét előtt megszökött aradi diák került a hatóság kezébe. Hönigesz Nándor, a kis szökevény bátyja ma délután Zágrába utazott, hogy hazahozza a kalandvágyó fiút.

— Attrakciók a Nyári Színházban. E hó 17-én, szerdán este megnyílnak a Nyári Színház kapui, hogy megkezdődjenek azok a nívós előadások, amelyek keretében rendszeres attrakciók kerülnek bemutatásra, amelyek mindegyike külön-külön is előreláthatólag a legfényesebb sikert fogja aratni. Paul Mack Boby nevű családiasan ügyes kutyájával, a Merksel-testvérek erőmutatványaikkal, Jose Méno a telepátikus fenomen, mind a világ legkiválóbb attrakciói, amelyek egyenként és a közönség legnagyobb fokú tetszését érdemelték ki. E fenomenális számok Aradon együttesen egy este keretében kerülnek bemutatásra a Nyári Színházban. Az előadások érdekességét növelik a mozgófényképek is, amelyeket a Pathé-órák szállítanak s melyek eddig még sehol nem kerültek bemutatásra. Az előadások iránt máris igen nagy az érdeklődés.

— Csipkeverő tanfolyam. Vasárnap délelőtt fél tizkor volt a csipkeverő tanfolyam bezáró ünnepe. Előkelő hölgyközönség jelent meg a Weitzer János-utcai iskolában, ezen az ünnepélyen Lócs Rezső az Iskolaegyesület elnöke mondott tartalmas beszédet, amely után a második csipkeverő tanfolyam növendékeinek köszöntötték az okleveleket. — Az Országos Magyar Iskolaegyesület által rendezett két csipkeverő tanfolyam hallgatói ügyességéről tanuskodik az a kiállítás, amely vasárnap délelőtt nyílt meg a Weitzer János-utcai polgári iskolában. Előkelő hölgyközönség jelenlétében nyitotta meg vasárnap délelőtt 10 órakor Lócs Rezső elnök a kiállítást. Szép beszédet mondott a tanfolyam működéséről s köszönetet mondott a vezetőknek, Berzy Amália tanítónőnek. Ezután a kiállítást tekintették meg a jelenvoltak.

— Életunt gyárosné. Budapestről jelentik: Évek óta súlyos betegségben Gráz Mihály kazángyáros felesége. A fiatal asszonyt háromszor is megoperálták az orvosok, de eredménytelenül. Hozzá még súlyos idegbajt kapott. Hozzátartozói, de különösen férje, aki nagyon szerette, féltő gondnal ápolták. A hozzátartozók szeretete azonban nem tudta a fiatal asszonyt megvigasztalni. Mintegy két hét-

tel ezelőtt öngyilkosságot kísérelt meg, de a közelben tartózkodó férjének sikerült megakadályozni gyilkos szándékában. Azóta férje folytonosan beteg felesége mellett volt, ápolta és vigasztalta. Tegnap este Gráz Mihályt üzleti ügyben elhívták Bulesu-u. 5. sz. alatti lakásából. A beteg asszony egyedül maradt. Az egyedüllétet használta fel arra, hogy sötét szándékát végrehajtsa. Az éjjeli szekrényből elővette férje revolverét és szíven lötte magát. Szörnyet halt.

— Heltai kabaréja. Szerdán befejezi előadásait az Aradi Nemzeti Színház, hogy helyet adjon a könnyű muzsának, amely a Központiszálloda árnyas kerthelyiségében, Heltai Jenő Modern Színpadján talál kellemes hajlékot, — az előjelekből ítélve — szeretetteljes fogadtatást. Régen nem vártak Aradon művészi eseményt oly általánosan megnyilvánuló érdeklődéssel, mint éppen Heltai kabaréját. Heltai — habár nagy anyagi áldozatokkal és változatos, friss, nívós műsorával bizonyára méltóan meghálálja a közönség pártfogását. Állandóan tizenkét számból fog állani műsora. A paspartuk és kedvezményes a megnyitói kivételével minden előadásra érvényesek.

— A váltóhamisító igazgató-tanító. A vármegye fegyelmi választmánya ma délelőtt tárgyalta Szabó Györgynek a váltóhamisító mikalakai iskolaigazgatónak ügyét. Szabó tudvalevőleg vizsgálati fogságban ül. Amikor büne kiderült, felfüggesztették állásától és azóta fizetésének csak egyharmadát utalványozták feleségének. A mai ülésen Szokolczay Lajos kir. ügyész azt indítványozta, hogy fosszák meg a bűnös igazgatót állásától. Ezzel szemben Kilyen Zoltán dr. Szabó György védője azt javasolta, hogy a fegyelmi választmány egyelőre ne határozzon. Nem lehet tudni ugyanis a börtönbe kerül-e Szabó, vagy pedig elmegyógyintézetbe. A törvényszéki orvosok véleménye szerint ugyan épelméjű, de ő ezen véleménybe nem nyugodott bele és az igazságügyi orvosi tanácshoz fordult, amely nemsokára fog az ügygel foglalkozni. Addig amíg az igazságügyi orvosi tanács véleménye le nem érkezik, nem lehet döntenie ez ügyben. Méltánytalan volna, főleg Szabó családjára nézve, ha már most megfosztanák az igazgatót állásától és a családot nyomorba döntnék, holott nem lehet tudni nem elmebajos-e Szabó? A fegyelmi választmány nem fogadta el a védő érvelését, kimondotta, hogy Szabó Györgyöt állásától megfosztja és fizetését beszünteti.

— Ruth és Boas. Az Apollo-színház publikumát kellemes meglepetésben és élvezetben részesítette a vállalat akkor, amidőn a színezett képeket mutatja be. Az amugy is elsőrangú képek a gyönyörű színezés által még hatványozottabb mértékben aratnak sikereket és kielégítik a legkényesebb izlésű közönség igényeit is. Az amerikai filmgyárosok eme csodás produktumainak egyik legjobban sikerült alkotása szerepelt ma az Apolló-színház új műsorán a Ruth és Boas. A biblia egyik legszebb történetét örökíti meg ez a kép, élénk tárul Ruth

magasztos önfeláldozása, aki szíve sugallatára hallgatva követi a Moabitból menekülő Noémit, hogy őt Izrael földre vezesse. Ott az izraeliták vendégszeretetéből meg van eleinte a mindennapi falatjuk, de majd a szükség köszönt rájuk. Ekkor Ruth Boas földjére megy, hogy az elhullott gabonát felszedje, s abból készítsen Noéminak és magának kenyeret. Meglátja őt Boas, megtetszik neki, s feleségévé teszi a nemes-szívű moabita nőt. A képen kívül az új műsor mindenik száma is mind a kinematográfia egy-egy slágere.

— Gyermeknap Pécskán. E hó 14-én, vasárnap délután a Gyermekvédő liga kitünően sikerült gyermeknapot rendezett Magyar- és Ópécskán. A nagyszabású ünnepélyre, amely a Hellszálloda termében folyt le, a két község és a környék intelligenciája elment. A hangverseny teljes két órát vett igénybe, s a közönség előtt felejthetetlen lesz a művészi koncert. A hangversenyen a következő hölgyek szerepeltek: Leitner Paula, Glesinger Margit, Szentiványi Stefánia, Cserő Erzsike, Rudas Emma, akik valóban művészi zeneprodukcióikkal kétségtelen jelét adták képességüknek. A közönség percekig tapsolta a műkedvelők művészi tökéletességű játékát. A férfiszereplők közül ki kell emelni Róna Jenőt és Reichman Izidort. Az ünnep rendezése körül nagy érdeme van Schleisner Amália aradi zenetanárnőnek.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban e hó 15-én a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Nyári István bankhivatalnoknak Anna nevű leánya. Nyári Lajos vasuti őrnök István nevű fia. Hoffmann Sebestyén napzamosnak Anna nevű leánya. Kovalik József kőműves segédnek József nevű fia. Lakatos Vátn pincernek Hajnal nevű leánya. Portörő István vasuti fékezőnek János nevű fia. Czigler Ignác szobafestőnek László nevű fia. Meghalt: Özv. Delfel Józsefné 65 éves magánzó. Seres Mátyás 33 éves sütemény árus. Özv. Farkas Károlyné 47 éves magánzó. Jovanov Dusan 36 éves napzamos. Nagy Vilmos 6 éves tanuló. Házasságot kötött: Barta Ferenc napzamos Gyurman Teréziával. Megyeri Ilés gazdasági ispán Fim Erzsébettel. Pintér Lajos tanító Tamaakovics Margittal.

— Figyelem. Raktáron túlhalmozottsága miatt leszűkített áron árusítom remek szép ékszereimet, ezüstáruimat és zsebóráimat, miről mindenki meggyőződést szerzett. — China-észű áruimat beszerzési áron árusítom. Elsőrangú szemüvegek, orrcsipesek, lorgnettek óriási raktára — tisztelettel Weinberger Ferenc ékszerész, Andrassy-tér 20. 2180

— Személyhitel nyugdíjkepes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szücs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— Discretió mellett azonnal és olcsón készítenek mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— Legújabb női bőrtáskák, oldal, szivar és pénztárcák, nagyobb és kisebb szerű uti bőröndök és mindennemű sportcikk olcsó árban lesznek árusítva Kramarovits József bőrdöntő tiszteletben, Szabadság-tér 3. Javításokat szakszerűen eszközöl. 1027

1868

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

↳ Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Sainya-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

SALAMANDER

cipők elárúsítása.

Telefon 3/2. szám.

Kérem a kirakatot megtekinteni!

1216

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 18 K. 50 f. luxus kivétel 20 . 50 .

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza

— Ridikül, kékítaska ajándékok, bőröndök, sportcikk, tenniszverők, labdák és hálók, football, fúleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Welsznál. 1450

VITA FORRÁS

SOSKÜTVESEZTE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, kőszvény, hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorgéget azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.

Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre évi közgyűlése. A tagok nagyszámú részvétele mellett tartotta vasárnap délelőtt az Aradi Kereskedők Köre évi rendes közgyűlést. Tedeschi Viktor elnök az ülést megnyitva, a jegyzőkönyv vezetésére Faragó Rezső titkárt, annak hitelesítésére Domán Sándor és Holländer Alfréd tagokat kérte fel. Faragó Rezső titkár olvasta fel a nagy gonddal szerkesztett évi jelentést, mely az egyesület egész évi működését részletesen ismertette. A kör vagyonában örvendetes javulás mutatkozik. 1910. december hó 31-én a kör vagyonára 33885 korona 78 fillért tett ki. A közgyűlés a felolvasott évi jelentést és zárószámadatokat, továbbá a felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette és az erre vonatkozó felmentvényt az elnökségnek és tisztviselőségnek megadta. Tedeschi Viktor köszönetet mond a kör tagjainak azon támogatásért, mellyel az elmúlt év folyamán öt és tisztársait részeseitették és különösen kiemelt azon nemes buzgósságot melyet a kör tagjai a házépítési-alapgyűjtésekor kifejtettek, az 1910. évi működésre vonatkozó felmentvényt kéri és felbivja Kohn S. N. tagot a korelnöki szék elfoglalására és a választás vezetésére. Kohn S. N. a kör összes tagjainak kívánságát óhajtja tolmácsolni akkor, midőn ajánlja, hogy elnökké egyhangulag válasszák meg Tedeschi Viktort, mit a kör tagjai nagy lelkesedéssel elfogadnak. Ezután az új tisztikart választották meg.

(*) Az „Aradi Kaszinó Egyesület” május 18-án d. u. 4 órakor egyleti helyiségeiben tisztújító közgyűlést tart, melyre a rendes tárgysorozattal az

egyesületi tagokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

(*) Az oltáregyesület tegnap tartott közgyűlésén következőképp alakította meg tisztikarát: Elnök: özv. Hauser Károlyné. Alelnökök: Boros Boriska, Boros Jusztina. Lőcs Rezsóné, özv. Salamon Samuné. Titkár: Lengyel Gyula dr. Jegyző: Drescher Gizella. Pénztáros: Hoffmann Antal. Ellenőr: Buja Sándor. Felügyelő bizottsági tagok: Reicher Károly, Angele Mátyás, Koszka Emil. Kézimunka-felügyelők: Róka Józsefné elnök, Kinczel Vilma, Balázs Ferencné, Tóth Ilus, Tóth Wally.

A választmány tagjai: özv. Andrányi Károlyné, Angele Mátyásné, Asbóth Béláné, báró Bánhidny Antalné, Biró Albertné, báró Bohus Lajosné, Boros Ivánné, Csáky Istvánné, Drummer Ferenoné, dr. Fábry Sándorné, Gersy Józsefné, Gyulányi Rezsóné, Hanny Béláné, Hermann Gyuláné, Hehs Vilmosné, Kadas Kálmáné, Kinczig Gézáné, Kinczig Jánosné, Kovács Vincéné, özv. Kovatsis Józsefné, Láng Jánosné, Lejtényi Sándorné, Lészay Sándorné, Mokry Jánosné, dr. Múlek Lajosné, Müttermüller Lajosné, özv. dr. Perger Jánosné, Pókai Dezsóné, Petőcz Lászlóné, özv. Purgl Lajosné, Reinheimer Gyuláné, Róka Józsefné, özv. Rónay Jánosné, Sármezey Ákosné, Schill Józsefné, Steiner Ferenoné, Steiner Jakabné, dr. Szalay Károlyné, Szabó Béláné, Szathmáry-Király Jánosné, Szentiványi Sándorné, Széchenyi Kázmérné, dr. Tötössy Gézáné, Urbán Péterné, Verzar Mártonné, Vojtek Kálmáné.

SPORT.

+ Törekvés (Budapest) — Aradi Athletikai Club football-matche 5: 3. Gyönyörű közönség előtt tartotta meg tegnap délután a tavaszi idény egyik legszebb mérkőzését az Aradi Athletikai Club. A football hívei valószínűleg elvezetett találtak a két csapat durvaságától ment klasszikus játékában. Hogy a pesti elsőosztályú egyesület csak 5: 3 arányú győzelmet ért el, az az aradi csapat kiváló formáját jellemzi. A mérkőzést Tafel Miksa (FTC) bíró vezette kifogástalan pártatlansággal.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesület”-nek május hó 19-én délelőtt 1/2, 10 órakor Aradon, az egyesület székházának tanácstermében II. igazgató-választmányi gyűlést tartja.

— Aradi Általános Takarékpénztár. Arad egy 8 éve fennálló és szépen fejlődő intézete az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete mellé, Aradi Általános Takarékpénztár címmel új, részvénytársasági alapon fektetett pénzintézet alakult. A takarékpénztár alaptőkéje 500.000 korona lesz; üzletkört a takaré- és banküzletek minden ágára ki fogja terjeszteni s emellett az Aradi Kereskedők Takaré-

és Hitelszövetkezete továbbra is fennmarad, üzletkört a szövetkezeti hivatáskörre szabva. Az új takarékpénztár alapítói között az említett szövetkezet vezetősége és más résztvevők mellett a Debreceni Első Takarékpénztár, a vidék egyik legelső s legnagyobb alapítókéval bíró intézete is szerepel, amelynek közreműködése által a részvénytőke jegyzése és a megalkulás teljesen biztosítva van. Az alapítók a 200 korona névértékű, névre szóló részvényekből 500 darabra nézve az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete tagjainak elsőbbséget biztosítottak, amelyet azok június 8-ig vehetnek igénybe. A részvény leírások határideje június 15-ike, s az alakuló közgyűlést valószínűleg rá egy hétre tartják meg. A takarékpénztár vezetője Faragó Rezső az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete igazgatója lesz.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület 47-ik rendes közgyűlést május 21-én délelőtt 9 órakor, Aradon a Városligetben fogja megtartani.

Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Az igazgatóválasztmány jelentése az egyesület 1910. évi működéséről. Változások a tagok létszámában az elmúlt évben. A számvizsgáló-bizottság jelentése az egyesület 1910. évi zárszámadása, vagyon kezelése és vagyoni állapota tárgyában. Az 1911. évi költségvetés megállapítása. Elhalálozás, illetve elköltözés folytán megüresedett három igazgatóválasztmányi tagsági helynek a betöltése. (Alapszabályok 25. §-a.) Esetleges indítványok. Elnöki zárszó. A közgyűlés befejeztével mintegy 200 darab nyereségtárgy kioszolása az egyesület kisbirtokos tagjai részére.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távírti tájékoztatás.

Budapest, május 15.

Kínálat, vételkérés korlátozott. 12 ezer mm. 10 fillérrel drágább.

Az árak 80 kilónként számítva:

	Dél	2 óra
	ár	ár
Buza 1911. májusra	12.47—12.48	12.47—12.48
Buza 1911. októberre	11.39—11.39	11.38—11.39
Rozsa 1911. októberre	9.48—9.49	9.45—9.46
Tengeri 1911. májusra	6.67—6.61	6.63—6.54
Zab 1911. októberre	7.74—7.75	7.71—7.72

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Máj. 15. —

Magyar aranyárjádék 4%	—	—	—	111.30
Magyar koronajárjádék 4%	—	—	—	91.15
Magyar koronajárjádék 5 1/2%	—	—	—	79.80
Magyar földtőkeherm. kötvény 4%	—	—	—	92.50
Magyar-országi földtőkeherm. kötvény	—	—	—	94. —
Magyar nyeresémsorsorveg kölcson	—	—	—	272. —
Tiszasszab. és szegedi sorsorveg kölcson	—	—	—	158. —
Csehrák járadék papírban	—	—	—	92.60
Csehrák járadék esztibe	—	—	—	96.50
Csehrák járadék aranyban	—	—	—	115.50
Csehrák koronajárjádék 4%	—	—	—	92.50
1860. évi csehrák államsorsorveg	—	—	—	16. —
Csehrák-magyar bankrészvény	—	—	—	10.36
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	815. —
Csehrák hitelintézet részvény	—	—	—	644. —
Csehr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	7.4. —

Menyháza fürdő

már május 15-én nyílt meg.

Páratlan klimatikus gyógy- és üdülőhely, hévforrás-fürdők.

Hidegvíz-gyógyintézet, villany- és napfürdők és massage. Jól berendezett szobák. Kitűnő étkezés, mérsékelt árak. Elő- és utóidényben 25% árengedmény. Előidény május 15—június 30-ig, utóidény Augusztus 20-tól szeptember végéig. Fürdőorvos Dr. Hajnal Albert békésmegyei t. főorvos. Prospektust, kívánatra küld a fürdőiroda, hol lakás-rendelések is eszközölhetők. Posta, távirat és telefon. Sür-gőnyom: Fürdőiroda Menyháza. 2197

Szabó Kálmán
fürdőbérlet.

Budapest-közbiztonsági értékeskedelem

— Máj. 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kfg grammal felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 169—170 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 180—183 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sértéslétszám: máj. hó 11. napján volt készlet 24093 darab, máj. 12 napján felhajtott 363 darab, máj. 13 napján elszállított 115 darab, május 18. napjára maradt készletben: 28993 darab. A hívti sertés üzet irányzata nyugodt.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1911. május hó 16-án:

C) bérlet C) bérlet.

Tibor (Stiglicz) Lóri művész nő vendégfel-léptével:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irta: Jókai Mór után Schnitzer Ig-nác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerzette: Strauss János.

S Z E M É L Y K K:

Zsupán	Polgár S.	Czipra	H. Fekete A.
Arzena	Zalai Margit	Szaflí	Tibor Lóri.
Mirabella	Benkőné P.	Gábor diák	Ladiszlav J.
Ottokár, fia	Huszár K.	Pali, cigány	Szabó Lajos.
Barinkay	Cseh Ferenc.	Józsi, cigány	Szabó L.
Gróf Carneró	Heltai Jenő.	Mimia	Sütő Mancsi.

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedd 1911. május 16-án:

1. Érdekes állatok. Tudományos kép az állatok világá-ból. — 2. Néma, de hü pajtasok. Dráma. Babylas mint szenvedélyes játékos. Kacagtató. — 3. Hamis vád. Ér-dekessítő életkép. — 4. Nauke újévi ünnepe. Humoros. — 5. St. Giuliano. Gyönyörű természetutáni felvétel. — 6. Az aszfalt betyár. Bohózat. — 7. Ruth és Boas Gyö-nyörű bibliai dráma. Színezett felvétel. — 8. Pali megén-gesztelése. Kacagtató.

Előadások délután 6 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy filésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A bűlgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

Saját senekar.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Ruhatár. — Buffet.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedd 1911. május 16.

1. A bikaviador. Humoros. — 2. A terror. Nihilista tör-ténet. A legkiválóbb amerikai színészek előadásában. — 3. Álom az autóról. Bohózat. — 4. Kozák gyakorlatok. Bredeti katonai felvétel. 5. Gyermekehistoria. Bohózat. — 6. Tunisi képek. Látványosság. — 7. Összeesküvés III. Henrik alatt. Történelmi dráma. Személyek: Rancy gróf; Ravet a Comédie Française tagja. — III. Henrik: Waque George. Margit: Milo D'Oreyle. 8. — Pathé zsurnál. Aktuálisok mozgófényképekben.

Az előadások délután 6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred senekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

A

Szerencse

életünkben nagy szerepet játszik. ::

Egy pillanatnyi kegy

2123

Igen gyakran veti meg szerencsénk alapját. Hiába vagyunk szorgalmasak, hiába vagyunk ügyesek, ha nincsen szerencsénk, nem boldogulhatunk.

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték a létező legesélydusabb sorsjáték

már ezreket juttat tt

vagyonhoz és jóléthez,

dacára annak, hogy aránylag igen csekély összeget áldoz és azt is a nagy főhúzásig

hat havi részletekben

fizetheti.

Jobb egymilliót

a véletlenség következtében nyerni, mint elvi okoknál fogva mindennemű szerencsekísérlet-nek utját állani. Ha igaz az, hogy saját erőnkbe vetett bizalom a legbiztosabb út a tértartáshoz, úgy az is helyes, hogy jövedelmünk egy nélkülöz-hető részét feiretve, azt a véletlelre bizzuk, arra a véletlelre, mely az emberi életben nagy szerepet játszik.

Huzás

május 18. és 20-án

Egész Fél Negyed Nyolcad sorsjegy
12 — 6 — 3 — 150 korona

Rendeljen levelezőlapon vagy utalványon s Önnek biztosan sikere lesz, mert nálunk nyerték eddig a legtöbb főnyereményt. Az utolsó húzásnál

:: hatodszor ::

nyerték nálunk a

400.000

koronás főnyereményt.

GAEDICKE-

bankház

Budapest, Kossuth Lajos-u. 11.

NYILTTÉR.

Dr. Rácz Sándor

ügyvéd

2142

irodáját József-főherceg-ut 10.

(Fényes-ház I. emeletére)

helyezte át.

6979

10552—1911.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közön-sége nevében közhírré tesszük, hogy Arad sz. kir. város gyám-pénztára 1910. évi zárszámadásait folyó évi május hó 14-től számított 15 napi közzemlére a városháza I. em. tanácstermében kitéttük az-zal, hogy ezen számadások ellen a község kötelekéhez tartozó bár-mely polgár az esetleges észrevé-vétel avagy felelkezéssel élhet.

Arad, 1911. május 13.

A városi tanács.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket **csillárokkal**

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít 1788

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalkozó Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, ke-rékpár- és mérleg-üzlet Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába vágó javításokat olcsón és pon-tosan. Mérlegek hi alesítését ol-csón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalaki-tásokat vidéken is árkülönb-éeg nélkül vállalok. Varrógép és kerékpárok jutanyos árban kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

192—1911. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbökényi kir. járásbírósnak 1911. Sp. 85/8. számú végzése következtében Dénes Jakab dr. ügyvéd által képviselt Weiszberger Sámuel utóda javára 67 kor. 08 fillér s jár. erejéig 1911. évi március hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 650 koronára becsült tén és ökrök nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a körösbökényi kir. járásbírósnak 1911. V. 97/2. sz. végzése folytán 67 kor. 08 fill. tökekövetelés, ennek 1911. évi január hó 20. napjától járó 5%-os kamatai és eddig összesen 59 kor. 90 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Alsószakácson, 92. h. sz. alatt leendő megtartására 1911. május hó 19-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet

ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t. c. 120. §. értelmében azok javára is elrendelhetik. 2200

Körösbökény, 1911. május hó 4. napján.

Walder Izsó,
kir. bír. végrehajtó.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színetét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

≡ Nagy üveg ára 2 korona. ≡

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító- és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hoffmann Sándor áruháza Aradon (színház-épület)

vette át a képviselőt és a gyár rendes árában vállalja az uri, női és gyermeköltönyök, diszító és butorszövetek, függönyök, kézmunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrmék stb. vegytisztítását és festését.

Ugyasint az agytollak tisztítását és fohérművek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER és FIA cég.

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi Ibolya-Hölgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

ARADON, Andrásy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)

Az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogeriájában és illatszerekkereskedésében.

Huzás már holnapután.

Magy. kir. szab. osztályosorjáték.

Az 1911. május 18. és 20-án kezdődő

XXVIII. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona || $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona
 $\frac{1}{2}$ " 6.— " || $\frac{1}{8}$ " 1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
	36060	36051	55801	55810	55824	
	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354. szám tízezer koronát nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 1828

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek.

Huzás már holnapután

Judja már?

hogy

Korányinál

minden árfelemelés nélkül
heti vagy havi részletfizetésre is

kaphat

877

**cipőt, kalapot,
és uri divatcikkeket.**

Panama kalapok 10 K.-tól 50 K.-ig.

Állandóan divatujdonságok raktáron.

Nagy cipőjavító műhely.

Mértékutáni megrendelések
24 óra alatt eszközöztetnek.

Van sz rencsem a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy réz- és Vasbutorgyáramat folyó évi május hó 1-től kezdve Aradon. Józseffőherceg-ut II. sz. és Karolina-utcai sarokházba helyeztem át, ahol

réz- és vas-butorokat

a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben készítek.

Raktáron tartok rézágákat, mosdóasztalokat márvánnyal, ruhafogasokat és karnisokat, vasbutorokat, sodrony ágybetéteket és kocsilüskeket, gyermekágyat és gyermekkoslikat, kerti berendezéseket, tűzmentes pénzeszekrényeket, faredőnyöket és relettákat. Elvállalok ezen szakmába vágó fakatos, és fényező munkákat, berendezek szállodákat, vendéglőket, kávéházakat, kórházakat és intézeteket, ebédlő, háló és nappali szobákat a legolcsóbb áron. Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam illő tisztelettel

Garai Károly

réz- és vasbutorgyáros

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESETÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészítettem ki, úgy, hogy képe: vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, nappali szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető butorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szives pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal 3951

Molnár Antal,

épület és műbutorasztalos.

Jó erkölcsű fia tanulónak felvétetik.

Könyvelő

terestetik

azonnali

belépésre

DEUTSCH IZIDOR

ékszerésznél

ARAD.

Megnyilt

Husserl Manó jég szekrény-gyáranak

mintaraktára

Forray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy hűtők. — Különlegesség szén-sav és légnomású sörkimerő szekrényekben.

Uj rendszerű jég és jég szekrény térlet. 1249

Gyors és pontos kiszolgálás!

MÜLLER J. ÉS FIA

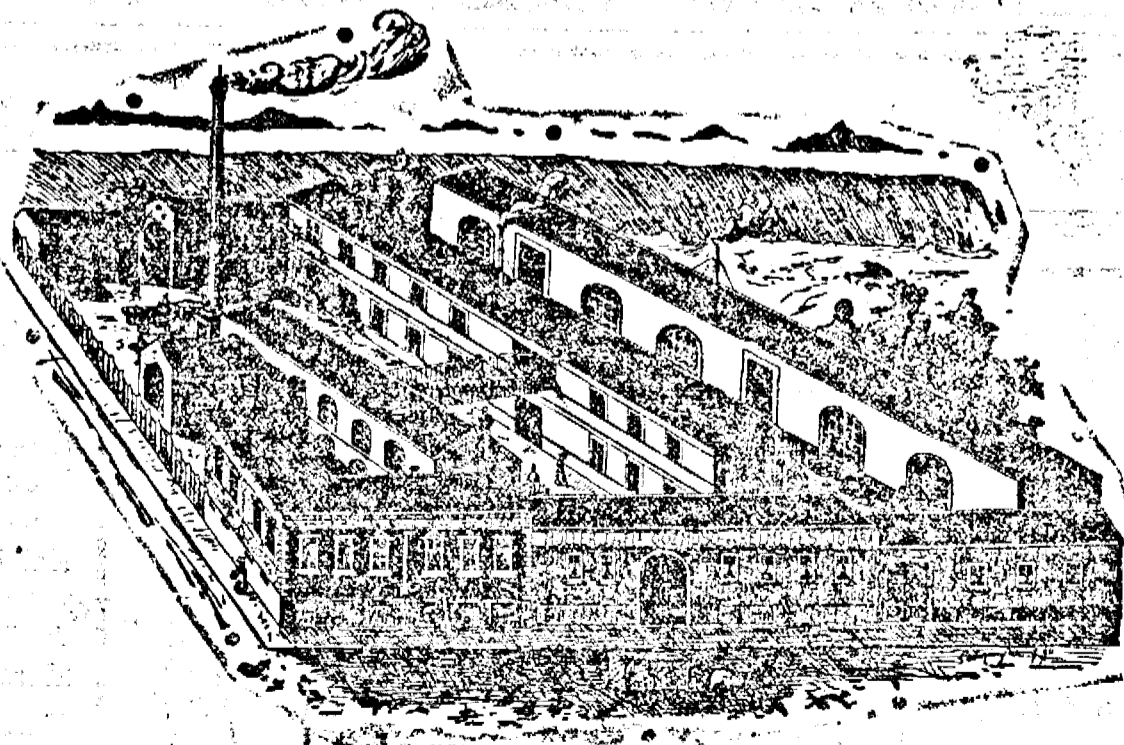
ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38-40-42.

Alapítottott: 1858.

Telefon szám 459.

Mindennemű férfi és női felöltőket és ruhákat egészben fest, vagy vegyileg tisztít.

Ingeket, gallérokat, kézelőket, házi ruhát, kelengyékstb. hófehéren (minden marószert kizárásával) mos és fényesen vasal.

Helybeli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2-3. SZ. Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközölte nek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Deutsch Anna

tisztelettel értesíti a n. é. hölgy közönséget, hogy budapesti utjából visszatérve Weitzer János-u. 17. sz. alatt **I. emeleten**, angol és francia jeány és fiu gyermek ruha divat termet nyitott és kéri a n. é. hölgyközönség becses pártfogását.

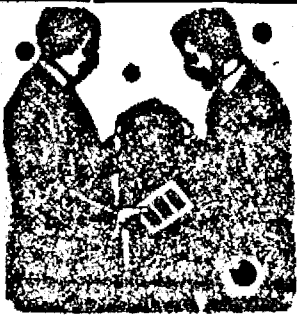
Eladó bor.

Világosi 1907-es 55-60 Hl. 1908-as 65-70 Hl. és 1910-es 100 Hl. jól kezelt asztali fehér bor, ab pincze Világos, napi árban eladó, és készpénz ellenében azonnal szállítható.

Ajánlatokat átvesz a tulajdonos:

Rigler József,

eleki jegyző. 2177

Brünni szövetek

Új ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6922

A tanítói szövetség és az Állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkte a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is kadják.

Dus minta választék megtekintésére bérmentve küldetük.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bősor legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépségítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ÁRA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

Permetező javítások elfogadtatnak.

• M. kir. szabadalmazott

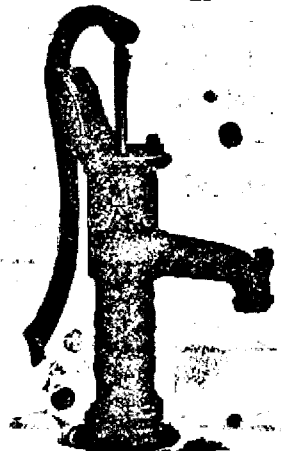
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely belvagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyu készítő. 351

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

ARADON.

Tavaszi és nyári

új szövetek, mosó delain, pompás mintákban; óriási választék. Kérjük a n. é. közönséget, különösen a vidékről érkezőket, még mielőtt bevásárlásait eszközölné, kirakataink megtekintését. Kivételes olcsó árak kijegyezve oly cikkekről, melyek csak nálunk szerezhetők be. o o

Verseny-árak.

Selyem taftt Joupon minden színben, darabja K 11.60

Moire Joupon darabja K 8.50

„Herweth” fűző legujabb facon darabja K 7.00

Férfi és női zsebkendők partie vétel folytán olcsó áron.

Szőnyegek maradékokban.

Ia. Pelüch Axminster szőnyeg nagy és kisebb, csekély szövés-hibákkal — rendkívül olcsó áron.

Kelengyeárak — kész raktár, női ingek, corsetták, himzett kész ágygarnitúrák.

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Forray-utca sarok. — Autobusz és lóvasúti megálló.

Verseny-árak.

1861

Ösmert jó minőségű alsó lepedők, még mindig a régi árhoz, darabja K 2.80

Női ingek, jó anyag, dus kézi-himzéssel, darabonként K 3.30 utolérhetetlen olcsó ár.

Maradék vásznak 56, 64 és 66 fill.

Maradék chifon 56, 66 és 70 fill.

Ia. cérnavászon maradékokban K 1.45, 1.50 és 1.60.

A rendes forgalmi árhoz 30 százalékos megtakarítás.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók
Arad, Andrásy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Zálogházból

szívtott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad
Farkas Streicher
Arad, Tőkölly-tér 1. 3074

Egy mindenese cselédleány.

esetleg bejárónő azonnal helyet talál. Cim a kiadóhivatalban.

Jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 6, 8, és 12 koronás havi bérletben megrendelhető az „Aradi dégtelap” jéggyáránál Petőfi-u. 7a. telefon 199 sz. 1823

Gyermektelen házasternpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi minőségben hosszabb ideig szolgáltak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Tiszta” jellegére kérünk. 1795

Eladó

Egy 40 méter hosszú famagtár, és szőlőkarók féláron, ugyanott, egy szalon garnitúra, egy akó tűkör, és három szoba, és konyha berendezés, 1 mángorló, Wesselényi-utca 58. szám. Törökné. 2128

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Málna szörpöt

legfinomabb minőséget 5 kilogrammos kannában 7¹/₂ koronáért bérmentve küld Gyógyszertár Nagyhalmágyon 2208

Eladó fűszerüzlet.

A város legforgalmasabb utcájában ital- és trafik-engedéllyel családi okokból azonnal átadó. Vételhez igen kevés készpénz kívánatos. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 2141

Kerestetik megvételre

egy három méter széles vaskapu, melyben kis ajtó is van és egy jó karban levő Wertheim-szekrény. Ajánlatok Községi elöljáróság Magyarad küldendők. 2143

Lakás-keresés!

Magános kis házat kerttel, ldhetőleg istálló és kocsiszinnel kibérelnék július 1-ére. Cim a kiadóhivatalban. 2157

Moderna 2 szobás lakás

I. emeleten fürdőszobával, villanyvilágítással, áthelyezés miatt június hó 1-ére átadó. Kossuth-utca 39. sz. 2161

Ügyes varró leányok

jó fizetéssel felvétetnek. József főherceg-ut 7. 2174

Használt villany lámpák

eladók özv. Hay Józsefné Lujza-utca 3 szám. 2188

Vegyes-kereskedés

jó forgalmu, házzal együtt, más vállalat miatt eladó, ugyanott teljesen új üzleti berendezések kaphatók. Bővebbet Kuliner Dániel Magyar-Pécska. 2152

Egy modern lakás

2 szoba, konyha, hozzátartozó mellékkelhelyiségekkel együtt kiadó, Deák Ferencz-utca. 22 szám 2182

Angol uri nő

három hónap alatt tanít angolul. Kereskedelmi alkalmazottaknak, Amerikába készülőknek olcsó lelkét ad. Cim Kerpel Izsó könyvkereskedésében megtudható. 2165

Egy jó forgalmu

kenyér sütőde motor hajtással eladó hol, megmondja a kiadó. 2205

Románul

írni és olvasni tudó gépirónő kerestetik ügyvédi irodába azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 2207

Eladó

16—18 métermázsza prima perszelt szalonna, olalanként 35-től 50 kilóig, métermázsánként 184 korona, az egész egyszeri vételnél métermázsánként 180 korona, ugyanott 8 vizsgázott gépász kerestetik a nyári cséplésre. Ujszentanna, Szentendrey Béla. 1493

Vizsgalapok

(elsőrendűek) százanként 95 fillérjével; vizsgal jutalomkönyvek nagy választékban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző Intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vesztek egész könyvtárakat legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 1451

Kell munkáslapok és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében, Andrásy-tér 16. Telefon 517. 555

Szűster köpenyegek

13 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Kovaszinczon

Egy hold termőképes szőlő eladó Bővebbet Sarkad Választó-utca 23. sz. 2198

Atila tér 1 sz.

ház folyó évi nov. 1-től bérbe adó, Bővebbet a kiadóhivatalban. 2047

Eladó moderna magánház

Kapa-utca 45/b., szép uri lakással, villany, vízvezeték, árnyas udvar, kert termőszőlővel, fiatal gyümölcs fákkal. Értekezhetni a déli órákban 3-ig ugyanott, 2121

Röfös

női és férfi divatáru üzletben azonnal esetleg június 1-ére alkalmaznák egy oly idősebb kereskedő segédet, ki szakmáját érti, ügyes kiszolgáló román nyelvet bírja. Üzletem szombaton zárva. Ajánlatok beküldendők Schwarcz Salamhoz Tenkére. 2202

Gyermektelen házaspár

házmesternek ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 2206

Egy kőön bejárato

modernül butorozott tiszta utcai szoba máj. 25-től kiadó, tudakozódhatni a kiadóba. 2198

Teljesen szakképzett

ügyes kiszolgáló idősebb izr. fűszerkereskedő segéd ki a román nyelvet bírja június 1-ére alkalmazást nyer. Ki a vasat is érti előnyben részesül. Ajánlatok beküldendők Ritter Jakabhoz Tenkére. 2202

Egy kényelmes

garconlakás egészen elkülönítve Kazinczy-utca 1. sz. kiadó. Felvilágosítást ad Ingusz I. és fia Weitzer János-utca és Kazinczy-utca sarok. 2199

Vételre kerestetik

jóforgalmu vegyeskereskedés, mely korlátlan italmérési engedéllyel bir vidéken esetleg házzal együtt, örök áron, cim a kiadóban. 2261

Műhely áthelyezés!

Értesitem Arad város és vidéke közönségét, hogy

épület és műlakatos műhelyemet május 1-én Rákóczy-u. 80. sz. alól Zoltán-utca 6. sz. alá helyeztem át.

Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel

Benkő József,
épület és műlakatos. 2017

Jó irással bíró nő vagy férfi

Expedícióhoz

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csillárok,
Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Telefon 789. Telefon 789.
Közeledünk a költözködéshez

valaki tiszta lakást óhajt az forduljon bizalommal

Lovas Károly

lakás és ablaktisztítóhoz, 333

aki elvállal parkettás szobák, ablakok, kilincsek és szőnyegek tisztítását. Téli ablakok leszedését, zsáruk felrakását.

Telefon 789.

Lakás: Mihály-u. 86/b.

Radó Gyula

=== új divatháza ===

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Szabott árak.

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costümök, trottéur kivitelben
Kész costümök zsinorozott divatfazonokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legujabb divatblousok, pongyolák, jupponek,
Kész női aljak

Külön mértékosztály

Rendkívül dúsválasztékban

Telefon 238. szám.

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5 50
Moire selyem-szoknya 3 90

Reformfűzők 3 50

Nyári keztyük 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1 75

a kirakatban látható. ::

Csipke-maradékok félárban.

Kérem a kirakatokat
megtekinteni :: ::

E héten csipkék, betétek,
csipkeszövetek mélyen leszállított
árban lesznek árusítva.

Míg a készlet tart, kivételes olcsó árakban
szerb vásznak, 15 színben, jól mosható,
métere . . . . . 22 krajcár.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
fehér és fekete is, métere 35 krajcár.

Mosó delainek és crettonok legujabb min-
táiban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltünő olcsóság! női hosszú lüszter-
köppeny, tegethof, szürke és fekete szín-
ben 6 50 frt. Friss szállitmány érkezett.

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.